Numărul 494 | 14 decembrie 2009 | 8 pagini | 1 leu

Opinia națională

Săptămânal de opinii, informaţii şi idei de larg interes naţional

Director: Mioara Vergu-Iordache

Continuă ecourile celei de-a 16-a Conferinţe Permanente a Preşedinţilor - SCOP 2009, Barcelona, la care a fost invitată Universitatea* Spiru Haret, *reprezentată de o delegaţie condusă de preşedintele şi rectorul profesor universitar dr. Aurelian Gh. BONDREA. Organizatorii au făcut publice documente referitoare la desfăşurarea întâlnirii, pe care vi le aducem la cunoştinţă. În acelaşi timp, ecourile ei se manifestă în managementul unora dintre cele mai importante şi prestigioase instituţii de învăţământ superior electronic, deschis şi la distanţă.

În contextul economic actual,

ESTE CONFIRMAT ROLUL CRUCIAL AL ÎNVĂŢĂMÂNTULUI LA DISTANŢĂ

Soluţia pentru necesităţile de educare ale societăţii rezidă în flexibilitate, inovare şi noi tehnologii, iar universităţile deschise şi care practică învăţământul la distanţă sunt gata să se impună. Universităţile tradiţionale eşuează, de multe ori, atunci când este necesar să răspundă necesităţilor de învăţare ale studenţilor, iar actuala criză financiară reprezintă o oportunitate imensă pentru instituţiile specializate în învăţământul electronic, deschis şi la distanţă, de a primi girul pentru această nouă abordare - modernă şi novatoare - în ceea ce priveşte învăţământul superior.

Acestea reprezintă doar câteva dintre concluziile întâlnirii preşedinţilor, rectorilor şi directorilor executivi ai universităţilor deschise şi la distanţă – SCOP 2009, care a avut loc între 20 şi 21 noiembrie la Barcelona, în Spania.

În deschiderea celei de-a 16-a Conferinţe Permanente a Preşedinţilor, dr. Frits Pannekoek, preşedinte al Consiliului Internaţional pentru Educaţie Deschisă şi la Distanţă (ICDE) şi preşedinte al Universităţii Athabasca, Canada, a menţionat faptul că doar prin intermediul educaţiei la distanţă poate fi dublat numărul locurilor destinate învăţământului superior, la nivel mondial, pentru a se ajunge, în următorii zece ani, la 300 de milioane.

Întâlnirea, găzduită de Universitat Oberta de Catalunya (UOC), Spania, s-a concentrat pe modalităţile de asigurare a continuităţii şi de intensificare a calităţii serviciilor pentru studenţi şi societate, cât şi pe necesitatea furnizării, în viitor, către economia mondială, de antreprenori şi inovatori.

Dr. Xavier Sala-i-Martin, profesor de economie la Columbia University, New York, şi consilier economic şef al Forumului Economic Mondial de la Davos, a atras atenţia preşedinţilor universităţilor să promoveze gândirea analitică, cea care conduce la inovare, la competitivitate şi la productivitate, în contextul economiei mondiale.

Participanţii la SCOP 2009 au subliniat, de asemenea, că, în prezent, studenţii au un profil foarte divers, au abordări şi niveluri ale cunoştinţelor de bază foarte diferite. Studenţii potenţiali au nevoie de acces direct la procesul de învăţare, mai degrabă decât la un loc desemnat pentru a învăţa, iar universităţile trebuie să aspire către obţinerea unor calificative cât mai înalte, concentrându-se pe păstrarea studenţilor şi pe facilitarea accesului acestora la studii. În acelaşi timp, s-a convenit asupra promptitudinii cu care universităţile din întreaga lume trebuie să îşi consolideze cultura bazată pe reţelele susţinute de noile tehnologii, şi de maximizarea colaborării dintre mediul academic mondial şi cel de producţie, în vederea creşterii motivaţiei studenţilor de a învăţa, cât şi a importanţei şi valorii experienţelor lor educaţionale.

Alocuţiuni la deschiderea Conferinţei SCOP 2009

Frits Pannekoek, preşedinte al Consiliului Internaţional pentru Învăţământ la Distanţă (ICDE):

Să ne cântărim propriul nostru viitor, adică viitorul învăţământului deschis şi la distanţă, viitorul extinderii învăţământului la proporţii de mase

În calitate de preşedinte al Consiliului Internaţional pentru Învăţământ la Distanţă, îmi face o deosebită plăcere să vă urez bun venit la conferinţa ICDE din 2009.

Este pentru noi o ocazie de a ne întâlni, de a discuta despre temele cu care ne confruntăm cu toţii şi nu este puţin lucru să iei în dezbatere problemele majore pe care le are de înfruntat omenirea, atunci când este vorba despre învăţământ. Există câteva cifre care ne invită la reflecţie şi în jurul cărora se vor desfăşura dezbaterile noastre.

Omenirea numără în momentul de faţă peste 6,5 miliarde de locuitori ai planetei şi dacă vreţi să vă speriaţi, circa 2 miliarde dintre ei sunt adolescenţi. Ceea ce face ca aceste cifre să fie luate serios în considerare este că, în primul rând, cele peste 6,5 miliarde de oameni participă la un învăţământ continuu, pe durata întregii vieţi, iar cele 2 miliarde de tineri constituie viitorul planetei, adică viitorul omenirii.

Va trebui să reţineţi, de asemenea, faptul că în lume sunt doar 150 milioane de persoane care urmează forme de învăţământ superior.

(Continuare în pag.3)

Imma Tubella, preşedinte al Universităţii Deschise din Catalonia (UOC), preşedinte al SCOP 2009:

Facultatea să fie mai degrabă un mentor, decât singurul depozitar al cunoaşterii

În martie anul 2009, când pregăteam bazele conferinţei din zilele acestea, ne-am dat seama că ne vom confrunta cu două dificultăţi majore: una privea faptul că aveam foarte puţin timp la dispoziţie pentru pregătirea actualei conferinţe, iar cea de-a doua privea faptul că tema aleasă trebuia să fie nu numai semnificativă, date fiind împrejurările prezente, ci şi să rămână relevantă în anii care vor veni.

Noi considerăm că pentru prima provocare, cea referitoare la durată, am reuşit să îndeplinim condiţiile organizării conferinţei, însă dumneavoastră veţi fi cei care, la încheierea lucrărilor, veţi da verdictul. Cât priveşte cea de-a doua provocare, cred că titlul ales pentru întâlnirea noastră este relevant: *Calitatea învăţământului în contextul crizei financiare*.

Obiectivul pe care noi îl plasăm în faţa dumneavoastră, în aceste două zile de muncă intensă, este acela de a propune sugerarea căilor şi comportamentului pe care va trebui să le adopte instituţiile de învăţământ superior deschis şi la distanţă, pornind tocmai de la condiţiile pe care ni le impune criza financiară, pentru că aceste condiţii sunt realmente din ce în ce mai dificile.

(Continuare în pag.3)

Sărbători fericite!

Mesajul prof. univ. dr. Aurelian Gh. Bondrea,

transmis cu prilejul Crăciunului şi al Anului Nou

Cu prilejul sărbătorilor de iarnă – Crăciunul şi Anul Nou 2010 –, adresez studenţilor, masteranzilor, cadrelor didactice, întregului personal al Universităţii „Spiru Haret” şi Fundaţiei „România de Mâine”, ascultătorilor şi telespectatorilor Radioteleviziunii „România de Mâine”, cititorilor revistei „Opinia naţională”, membrilor şi simpatizanţilor Societăţii Naţionale „Spiru Haret” pentru Educaţie, Ştiinţă şi Cultură, sincere şi calde felicitări, precum şi alese urări de sănătate, fericire, succese în activitatea profesională şi în viaţa personală, prosperitate şi pace.

Să întâmpinăm Noul An cu încredere şi speranţe de mai bine!

La mulţi ani!

Asta-i casa cea frumoasă

Asta-i casa cea frumoasă
Florile dalbe
Cu icoane luminoase
Florile dalbe
La ferești cu flori domnești
Florile dalbe
Pe la uși cu flori de ruj
Florile dalbe
La obloace busuioace
Florile dalbe
La obloace busuioace
Florile dalbe
Peste masă cruce trasă
Florile dalbe
Peste pat cruce de brad
Florile dalbe
Iar la masă cine șede
Florile dalbe
Șede gazda cea frumoasă
Florile dalbe
Cu-n pahar de vin în mână
Florile dalbe
La ce vin la toți închină
Florile dalbe
Și-n cea mână busuiocul
Florile dalbe
Să aibă gazda norocul
Florile dalbe

Pagina 8

CONFERINŢA

DEZVOLTARE DURABILĂ ŞI ENERGII REGENERABILE

În data de 27 noiembrie 2009, la sediul Facultăţii de Finanţe şi Bănci Bucureşti s-a desfăşurat Conferinţa ştiinţifică „*Dezvoltare Durabilă şi Energii Regenerabile*”, organizată de către Facultatea de Finanţe şi Bănci, Catedra de Finanţe.

La această conferinţă, cu participare internaţională, au fost înscrise 80 de lucrări, dintre care 68 acceptate.

Participanţii, reuniţi în şedinţă plenară, au ascultat cu deosebită atenţie Mesajul preşedintelui şi rectorului Universităţii *Spiru Haret,* profesor universitar dr. Aurelian Gh. Bondrea, prezentat de către prorectorul prof. univ. dr. doc. Grigore Posea.

(Continuare în pag.4)

Fragmente din lucrările prezentate, în paginile 4 şi 5

Prof. univ. dr. Aurelian Gh. BONDREA, preşedintele şi rectorul Universităţii *Spiru Haret:*

Cercetarea a fost şi continuă să fie un pilon de bază în cadrul universităţii noastre

Doamnelor şi domnilor participanţi la Conferinţa „Dezvoltare durabilă şi energii regenerabile”,

Criza financiară şi economică actuală, pe lângă toate relele pe care le-a produs şi continuă să le producă, a scos la iveală, încă o dată, limitele, slăbiciunile şi vulnerabilităţile paradigmei actuale de dezvoltare. Consecinţele acesteia devin din ce în ce mai vizibile şi afectează generaţiile actuale şi le va afecta şi pe cele viitoare.

După SOS-ul lansat în cadrul Clubului de la Roma în anii ’70, care se referea la raporturile societăţii cu mediul, relevând epuizarea resurselor naturale, poluarea şi degradarea factorilor de mediu, conceptul *dezvoltare durabilă* a evoluat în complexitate şi abordare. Astfel, la Primul Summit Mondial, organizat de către ONU la Stockholm, în 1972, s-a exprimat ideea potrivit căreia „cea mai gravă formă de poluare este sărăcia”, iar la Summit-ul de la Rio de Janeiro, din 1992, s-a afirmat că „*dezvoltarea durabilă* presupune ca obligaţie morală responsabilitatea generaţiilor actuale faţă de generaţiile viitoare”. Summitul de la Johanesburg, din 2002 a definit *dezvoltarea durabilă* în baza a trei factori: **factorii de mediu**, **creşterea economică echilibrată,** prin reducerea decalajelor dintre ţările bogate şi cele sărace, şi **echilibrul social,** prin combaterea sărăciei şi eradicarea acesteia. La aceştia s-a mai adăugat şi **protejarea diversităţii culturale** a naţiunilor, în cadrul Congresului Francofoniei, din 2004, de la Ouagadoogoo.

În acest sens, devin tot mai actuale spusele lui *Thomas Jefferson,* care afirma că „pământul aparţine fiecărei generaţii pe durata existenţei sale, dar nicio generaţie nu poate face datorii mai mari decât pot fi plătite pe durata propriei existenţe”. Astfel, **dezvoltarea durabilă devine provocare şi prioritate pentru toate naţiunile lumii** şi presupune implicare şi responsabilitate din partea acestora..

În volumul intitulat „Planul B”, apărut şi în România, *Lester Brown*, fondatorul „**World Watch Institute**”, unul dintre cercetătorii cei mai preocupaţi de problemele globale, scria: „Modelul economic occidental nu poate funcţiona pentru China, dar el nu va funcţiona nici pentru India, care, până în 2031, se estimează că va ajunge la o populaţie încă şi mai mare decât cea a Chinei, nici pentru celelalte trei miliarde de oameni din ţările în curs de dezvoltare ce aspiră şi ei la «visul american». Şi, într-o economie mondială din ce în ce mai integrată, în care toate ţările intră în competiţie pentru acelaşi petrol, pentru aceleaşi cereale şi pentru aceleaşi resurse minerale, modelul economic existent nu va funcţiona nici pentru ţările industriale”.

După cum putem observa, modelul actual al dezvoltării a depăşit stadiul de simplă preocupare la nivel conceptual, ştiinţific, devenind de-a dreptul îngrijorător. Revine tuturor naţiunilor lumii sarcina de a lua măsurile necesare pentru ca dezvoltarea durabilă să devină un fapt cotidian, pentru ca resursele planetei şi, în special, la resursele energetice, cu un accent deosebit pus pe energiile regenerabile, să aibă acces toate ţările lumii.

Pentru România, problema se pune şi mai acut, deoarece, la problemele generale impuse de *dezvoltarea durabilă*, se adaugă şi problemele noastre specifice, respectiv o tranziţie haotică, decalaje istorice de dezvoltare, lipsa de continuitate şi de coerenţă în aplicarea strategiilor de dezvoltare economică, ca şi efectele instabilităţii politice din ultima vreme.

Pe acest fond complex şi, uneori, contradictoriu, **orice contribuţie ştiinţifică este binevenită, iar învăţământului superior îi revine sarcina de a aborda interdisciplinar şi multidisciplinar temele şi obiectivele care privesc *dezvoltarea durabilă***. În acest context se înscrie şi manifestarea de astăzi. Aceasta reuneşte rezultatele cercetărilor din universitatea noastră, precum şi din alte universităţi, institute de cercetare şi unităţi productive. *Dezvoltarea durabilă* şi energiile regenerabile nu pot fi realizate fără politici economice coerente şi fără finanţare. De asemenea, ele presupun şi un sistem financiar şi monetar internaţional capabil să asigure stabilitate şi dezvoltare echilibrată. Problematica se înscrie în profilurile facultăţilor noastre economice, şi nu numai, şi de aceea apreciem ca fiind binevenită organizarea acestei Conferinţe. Obiectivele de cercetare ale universităţii noastre presupun implicarea şi participarea plenară şi responsabilă a tuturor cadrelor didactice în proiecte şi programe de cercetare. Conferinţa este binevenită şi pentru faptul că, între 13 – 17 iunie 2010, va avea loc, la Neptun – Olimp, a 10-a ediţie a „Forumului Regional al Energiei” (Energia şi problemele majore regionale – Dialog şi Cooperare), unde vă îndemnăm să participaţi cu comunicări, postere şi/sau dialog.

Doamnelor şi domnilor,

Cercetarea a fost şi continuă să fie un pilon de bază în cadrul universităţii noastre şi face parte integrantă din strategia naţională de dezvoltare pe termen mediu şi lung a ţării. Aceasta vizează realizarea unei economii de piaţă sănătoase şi funcţionale, alinierea la standarde internaţionale şi compatibilizarea cu economia europeană. De aceea, sunt necesare atât abordări teoretice, cât şi practice, care să vină în sprijinul implementării în cadrul conceptual şi economic românesc, a standardelor şi normelor privind economia europeană şi globală în contextul dezvoltării durabile. Multe dintre aceste aspecte se regăsesc în comunicările prezentate în cele trei secţiuni ale Conferinţei, respectiv, **Finanţe şi dezvoltare durabilă, Economie şi dezvoltare durabilă** şi **Economie şi energii regenerabile.**

În încheiere, urez succes lucrărilor Conferinţei şi îmi exprim convingerea că multe dintre rezultatele acestor cercetări se vor regăsi cât mai rapid în activitatea practică, în dezvoltarea durabilă a României.

Simpozion ştiinţific la Facultatea de Educaţie Fizică şi Sport

Tendințe moderne în activitatea de educație fizică, sport și kinetoterapie

Lector universitar dr. Adin COJOCARU
Director al Centrului de Cercetare al Facultății de Educație Fizică și Sport

Facultatea de Educaţie Fizică şi Sport a Universităţii *Spiru Haret* a organizat sâmbătă, 21 noiembrie 2009, **Simpozionul ştiinţific al cadrelor didactice**, cu tema ***Tendinţe moderne în activitatea de educaţie fizică, sport şi kinetoterapie***, la care au fost prezente, în afara cadrelor didactice ale facultăţii noastre, şi alte personalităţi din domeniu. Sesiunea s-a desfăşurat pe două secţiuni tematice: ***Educaţie fizică şi sport*** şi ***Kinetoterapie şi motricitate specială.***

Toate cadrele didactice ale facultăţii au prezentat comunicări ştiinţifice, care pot constitui un demers ştiinţific de reţinut în dezvoltarea domeniului educaţiei fizice şi sportului. Au fost apreciate pentru conţinutul lor lucrările prezentate de specialişti din Grecia, Austria şi Turcia.

Participarea tuturor cadrelor didactice constituie un semnal al conştientizării faptului că cercetarea ştiinţifică reprezintă o componentă fundamentală a pregătirii profesionale, care consolidează calitatea actului didactic-educativ pe care îl desfăşoară cu studenţii şi masteranzii.

Dintre expunerile susţinute în plen, menţionăm lucrarea secretarului general adjunct al Comitetului Olimpic şi Sportiv Român, Arthur Hoffmann, cu titlul *Mişcarea olimpică în societate*, lucrarea conferenţiarului universitar doctor medic specialist Iliana Carmen Buşneag împreună cu doctorul Răzvan Buşneag, director al Institutului de Medicină Sportivă şi lector universitar al facultăţii noastre, cu titlul *Determinarea şi aprecierea suprasolicitării neuropsihice la cadrele didactice universitare*, dar şi lucrarea profesorului universitar doctor Luminiţa Sidenco, realizată împreună cu un colectiv de cadre didactice, cu titlul *Studiu privind particularităţile în recuperarea periartritei scapulohumerale*, şi, nu în ultimul rând, lucrarea profesorului universitar doctor Maria Cordun de la Universitatea Naţională de Educaţie Fizică şi Sport, împreună cu asistent universitar drd. Rodica Cotoman din cadrul facultăţii noastre, cu titlul *Îmbunătăţirea forţei musculare a pacienţilor cu paraplegie post-traumatică cu ajutorul tehnicilor de facilitare neuroproprioceptivă.*

Alte lucrări au realizat o incursiune în istoria educaţiei fizice şi sportului: *Conceptul de educaţie fizică al şcolii moderne româneşti, din prima jumătate a secolului XX – în gândirea generalului Virgil Bădulescu*, prezentată de profesorul universitar dr. Alexandru Mureşan, iar apoi, rămânând în aceeaşi zonă, domnul profesor universitar dr. Nicolae Postolache a evidenţiat faptul că marele Spiru Haret a fost cel care a iniţiat *Campionatul Naţional de Oină.*

Din zona educaţiei fizice şi sportului, profesorul universitar dr. Septimiu Florian Todea, împreună cu lectorul universitar dr. Simona Anemari Teodorescu au susţinut lucrarea *Unele consideraţii privind problematica proiectării curriculare în instruirea sportivă*, lucrare ce stă la baza instruirii copiilor în lecţiile de educaţie fizică şcolară, iar lectorul universitar drd. Paula Ivan, campioana olimpică la Atletism în anul 1988, cadru didactic al facultăţii noastre, a prezentat *Studiul privind dezvoltarea vitezei prin metode şi mijloace specifice atletismului în cadrul lecţiilor de educaţie fizică la clasele V-VI.*

Interesul participanţilor a fost stârnit şi de cercetările experimentale prezentate Poster, ca de exemplu *Studiu privind capacitatea de orientare spaţio-temporale la elevii din ciclul gimnazial* (conferenţiar universitar dr. Elena Sabău, conferenţiar universitar dr. Georgeta Niculescu), *Studiu privind evoluţia profilului bio-psiho-motric şi nivelul instructiv-educativ al studenţilor Facultăţii de Educaţie Fizică şi Sport* din cadrul Universităţii *„Spiru Haret”* (conferenţiar universitar dr. Florentina Popescu), *Studiu comparativ privind motivarea practicării independente a înotului de către studenţii de la specializarea kinetoterapie şi motricitate specială, anul I* (conferenţiar universitar dr. Elena Mureşan, asistent universitar dr. Geta Kari), *Studiu privind potenţialul biomotric al studenţilor din anul I, specializarea kineto-terapie şi motricitate specială* (conferenţiar universitar dr. Georgeta Niculescu, conferenţiar universitar dr. Gheorghe Daniel, lector universitar drd. Oana Buţu).

Foarte interesante şi de actualitate au fost şi lucrările legate de sportul de performanţă: *Tendinţe mondiale şi premise în strategia performanţei voleibalistice* (lector universitar dr. Adin Cojocaru, lector universitar dr. Marilena Cojocaru), *Studiu privind modelarea procesului de instruire la juniori republicani la fotbal* (asistent universitar Cătălin Cismaş), *Studiu privind îmbunătăţirea eficienţei aruncărilor la poartă a jucătoarelor de handbal specializate pe postul de extremă – junioare I* (asistent universitar drd. Mihaela Alupoaie, lector universitar drd. Cristian Cătună*), Metode de antrenament utilizate în sporturile aciclice individuale – judo/lupte* (lector universitar dr. Gheorghe Burlacu).

Din punctul de vedere al refacerii şi recuperării în sport au fost prezentate: *Studiu cu privire la relaţia dintre accidentările sportivilor atleţi şi deplenţia de calciu şi magneziu* (lector universitar drd. Cătălin Boeriu), *Incidenţa tulburărilor de ritm şi de conducere la sportivii de performanţă* (lector universitar.dr. Elena Buhociu), *Recuperarea torticolisului muscular recidivant prin metoda bazată pe reflexe posturale* (profesor Leontina Petrescu, conferenţiar universitar dr. Toma Petrescu).

O tematică deosebită a fost prezentată şi apreciată pozitiv, prin studiile realizate la Secţiunea Kinetoterapie, unde au fost abordate subiecte complexe precum *Impactul programului fizical kinetic aplicat pacienţilor cu gonartroză* (asistent universitar Anca Jianu, lector universitar drd. Doina Mureşan), *Kinetoterapia postoperatorie aplicată sportivilor după plastie de ligament încrucişat anterior al genunchiului* (conferenţiar universitar dr. Georgeta Nenciu, lector universitar drd. Doina Mureşan), *Recuperarea mâinii post traumatice în serviciul de recuperare „Lacu – Sărat” Brăila în perioada 2005-2009.* (dr.Viorica Lefter Facultatea Kinetoterapie, Galaţi, dr . Paul Ichim, Facultatea Kinetoterapie, Galaţi, dr. Oana Andreea Cibu, Facultatea de Medicină Galaţi).

Putem remarca un fapt deja tradiţional: au fost susţinute şi lucrări ale unor cadre didactice de specialitate din ţară, de la *Universitatea de Medicină şi Farmacie* Tg. Mureş, Universitatea *Dunărea de Jos* din Galaţi, *Universitatea* din Bacău, *Universitatea de Educaţie Fizică şi Sport* Bucureşti, *Universitatea* din Piteşti.

Libertatea azi și mâine, aici și oriunde

Când eu m-am născut, revoluția română împlinea șase luni...

Revoluția a fost un pas peste o graniță impusă de regimul comunist. Această graniță delimita libertatea cetățenilor și contura un stil de viață standard. Oamenii nu sunt făcuți pentru a se încadra în tipare, ei trăiesc pentru a se bucura de dreptul suprem, dreptul la libertate. Nu a fost ușoară trecerea peste acest hotar ridicat cu forța dorinței de a supune, dar a fost absolut necesară.

România a fost singura țară din estul Europei care a trecut la democrație printr-o revoluție violentă în urma căreia conducătorii comuniști au fost executați. Protestele, luptele de stradă și demonstrațiile din luna decembrie 1989 au dus, într-un final, la sfârșitul regimului comunist.

Revoluția din 1989 a reprezentat pentru România un proces de resuscitare, o încercare de a reveni la viață după ce, o perioadă lungă țara a trăit în agonie. Descrierea perioadei comuniste coincide cu rezumatul romanului 1984 de George Orwell. Un „frate mai mare” monitoriza fiecare mișcare și stabilea reguli de conduită socială într-o manieră autoritară, sub altă formă, statul considera că are dreptul de a plănui destinul cetățeanului, de la rația de pâine până la ceea ce are și nu are voie să spună. O perioadă cumplită am spune noi, studenții din ziua de astăzi. Și pe bună dreptate, chiar dacă opinia noastră s-a format din ceea ce am citit, iar cea mai apropiată legătură cu acele timpuri se face prin părinții și bunicii noștri, căci noi nu am prins acele vremuri.

Ce cred studenții despre revoluția din 1989? Părerile lor sunt foarte interesante și multe dintre ele bazate pe o cercetare proprie. Revoluția nu a fost doar o luptă pentru libertate și un act de bravură, revoluția a fost o dovadă de respect pentru prezentul de atunci și viitor (prezentul de astăzi).

Libertatea face parte din personalitatea umană, este un drept constituțional și nu ar trebui încălcată, fără libertate omul pierde din dorința de a-și trăi viața și duce o existență „întru imediat și pentru securitate” așa cum spunea Blaga, uitând de cealaltă latură a vieții „ orizontul creativ”. Omul își pierde astfel orice oportunitate de a se exprima liber și fără rețineri și începe să arate tot mai mult ca un copac încolțit de o plantă parazită.

Îmi imaginez adesea viața părinților mei de dinainte de revoluție și în minte îmi apar imagini gri, ca într-o poezie de Bacovia. Lipsa de libertate îmi pare grea, cu un sunet asurzitor și în culori cenușii.

„Perioada de plumb”, cum aș vrea să numesc această filă din istoria României, este responsabilă pentru nenumărate dezastre și ghinioane pe care le trăim noi astăzi. Și când spun asta mă gândesc la lipsa de curaj a românilor când sunt într-o situație în care ar trebui să cearâ respectarea drepturilor lor. Deși au trecut 20 de ani, fantoma trecutului încă ne bântuie și ne influențează opțiunile.

La unul din cursurile de anul I de la Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice din cadrul Universității *Spiru Haret*, mai exact Cursul de Comunicare Orală, tema dezbătură a fost libertatea. Împreună cu colegii mei am tratat acest subiect, încercând să ajungem la un consens, însă, așa cum era de așteptat, acest lucru nu s-a întâmplat. Și nu pentru că nu am fi avut argumente, ci dimpotrivă, argumentele noastre au fost cele care ne-au demonstrat că libertatea este un concept foarte larg, ce ne permite tuturor să avem dreptate. Totuși, am ajuns la o concluzie, aceea că libertatea este importantă pentru fiecare, în modul în care o percepe, însă toți avem aceleași opinii când vine vorba despre a trăi într-o țară liberă. Chiar dacă pentru unii colegi cea mai importantă este libertatea cuvântului, iar pentru alții libera circulație între granițele țării și în afara lor, toți purtăm același respect Eroilor Revoluției, pentru faptul că ne-au scăpat de acea „libertate” al cărei sens era distorsionat, plin de cicatrici și răni, un sens bolnav și lipsit de vlagă, un sens aflat pe patul de moarte, un sens căruia i se aprindea o lumânare de despărțire și, cel mai important, un sens pe care l-au îngropat în 1989.

Azi trăiește printre noi o tânără libertate, de 20 de ani, firavă, dar cu idei și dorințe puternice, cu planuri și concepte din ce în ce mai împământenite, cu potențialul de a deveni **Libertate**.

Conchid prin a invoca trei versuri ale lui Nichita Stănescu „Totul e atât de simplu/Atât de simplu, încât/Devine de neînțeles”. Altfel spus, libertatea este un concept aparent simplu, dar încercarea de a-l descrie este extrem de complicată.

Corina GHIGA
Anul I, Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

OPINII • OPINII • OPINII

UNIUNEA EUROPEANĂ. ULTIMUL BAL... BALUL DE CARITATE

Prof. univ. dr. Emilian M. DOBRESCU

Sub semnul cifrei 6!

Șase este un număr considerat perfect, datorită faptului că părțile sale alicote adunate îl dau ca rezultat pe el însuși: 1+2+3=6. Simbolizează dreptatea și sănătatea.

În urmă cu 60 de ani, în 1949, Declarația ministrului francez de externe, Maurice Schuman reunea într-un document politic practic, visurile interbelice de făurire a Statelor Unite ale Europei. Uniunea Europeană de azi este rezultatul unui proces de cooperare care a început concret în anul 1951, între 6 țări europene (Franța, Italia, Belgia, Germania, Luxemburg și Olanda). În decursul următorilor aproape 60 de ani (56 în realitate) au avut loc 6 valuri de extindere: 1) Danemarca, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlanda – în 1973; 2) Grecia - 1981; 3) Portugalia și Spania – în 1986; 4) Austria, Finlanda și Suedia – în 1995; 5) Cipru, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Republica Cehă, Slovacia, Slovenia și Ungaria – în 2004) și 6) Bulgaria și România – în 2007.

Principalele tratate semnate de țările membre ale Uniunii Europene (UE) de-a lungul vremii, cu denumiri care consfințesc cele 6 evoluții principale ale UE: vamală, economică, financiară, monetară, socială și, în sfârșit, politică a UE au fost: Paris (1951, Comunitatea Economică a Oțelului și Cărbunelui), Roma (1957, Piața Comună, apoi Comunitatea Economică Europeană), 1992 (Maastricht, Uniunea Europeană), 1997 (Amsterdam), 2002 (Nisa) și 2009 (finalizarea procesului început la Lisabona, în urmă cu 10 ani).

6 tratate (tot cifra 6!) vin să consfințească schimbările istorice care au marcat evoluția actualei UE. Orice organism, cu fiecare an care marchează evoluția sa, se îndreaptă, mai devreme sau mai târziu, către dezagregarea sa fizică, începută, evident, de la naștere. Este și cazul UE.

Tratatul de la Lisabona sau al orgoliilor europene

Tratatul de la Lisabona, intrat în vigoare la 1 decembrie 2009, complică - în loc să simplifice - mecanismul de funcționare al UE: reducerea numărului de membri ai Comisiei se poate face începând cu 2014, moment în care Comisia ar urma să fie alcătuită dintr-un număr de membri corespunzător la două treimi din statele membre. Consiliul European poate să decidă modificarea acestui număr, hotărând însă în unanimitate (care unanimitate, când toți votează pentru a propune doar două treimi?!). Pentru a răspunde temerilor exprimate de cetățenii irlandezi cu ocazia primului referendum, desfășurat în iunie 2008 asupra Tratatului de la Lisabona, statele membre au agreat la Consiliul European din decembrie 2008, menținerea principiului „un stat - un comisar” și după 2014.

Președintele Comisiei Europene este „ales” de Parlament, iar Înaltul Reprezentant pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate este membru al Comisiei și ocupă funcția de vice-președinte al acesteia. Primul Înalt Reprezentant, de fapt prima Înalt Reprezentant – o englezoaică – a fost „aleasă” în urma înțelegerilor între țările din „prima linie” a UE: Germania, Franța, Italia și Marea Britanie.

„Cooperarea consolidată” creată în 1997, prin Tratatul de la Amsterdam și deschisă tuturor statelor membre este încă un concept nefuncțional și inabordabil: la ea trebuie să participe un număr de 9 state membre, indiferent de extinderile viitoare. Poate fi aplicată și în domeniul apărării și securității (sub o formă specifică, numită „cooperare permanentă structurată”). Nu poate fi operativă în domeniile de competență exclusivă a Uniunii: uniunea vamală; stabilirea regulilor de concurență necesare, funcționarea pieței interne; politica monetară pentru statele membre euro; conservarea resurselor biologice ale mării în cadrul politicii comune a pescuitului; politica comercială comună.

Tratatul de la Lisabona, numit inițial „tratatul instituind o constituție” sau tratatul constituțional al UE – denumiri la care s-a renunțat, pentru că sunt inoperabile - are ca document anexat, Carta Drepturilor Fundamentale ale Cetățenilor UE. Și aici, unele țări membre sunt „mai egale” ca altele: Marea Britanie și Polonia au obținut o derogare de la aplicarea prevederilor Cartei în domeniul social. Printr-o Declarație unilaterală, Polonia își rezervă dreptul de a legifera în domeniul moralității publice, al dreptului familiei, protecției demnității umane și respectării integrității fizice și morale a persoanei. Irlanda a obținut și ea, înainte de referendumul din 2 octombrie 2009, recunoașterea din partea liderilor europeni a unei Declarații prin care nici o prevedere din Carta Drepturilor Fundamentale nu aduce atingere dispozițiilor sale constituționale interne privind dreptul la viață, familie și dreptul la educație.

Atribuțiile Serviciului diplomatic european

Atribuțiile prevăzute în Tratatul de la Lisabona pentru postul de Înalt Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate comună a țărilor membre UE au ca scop creșterea impactului, coerenței și vizibilității acțiunilor externe ale UE. Serviciul diplomatic european funcționează din 2009 în cadrul Comisiei Europene, fiind format din funcționari ai acesteia, ai Consiliului European, precum și din diplomați din statele membre UE, care, de regulă, lucrează la serviciile diplomatice legate de relațiile dintre UE și țara respectivă, în cadrul Ministerului de Externe al respectivei țări. „Diplomatic” este foarte frumos, dar cine va reprezenta UE în viitor, statele membre (care acum se autoreprezintă) sau Serviciul diplomatic european? Vor exista în paralel, ambasade ale UE și ale fiecărui stat membru? (acestea sunt acum, întrebări retorice).

Din anul 2010, funcțiile de Înalt Reprezentant pentru Politică Externă al UE și cea de comisar pentru probleme externe sunt comasate. Înaltul Reprezentant pentru Politică Externă al UE este simultan și vicepreședinte al Comisiei Europene; acesta participă și la reuniunile Consiliului European și la cele ale Comisiei Europene, având astfel o poziție publică și politică mult mai puternică. Înaltul Reprezentant pentru Politică Externă al UE are un **serviciu diplomatic propriu, care face parte din structura Comisiei Europene și este finanțat în cadrul bugetului Comisiei, asigurând astfel un control democratic exercitat de către Parlament**.

Membrii acestui serviciu diplomatic provin din statele membre, din cei care aparțin Secretariatului general al Consiliului European sau Comisiei Europene. Deputații europeni cred că delegațiile Comisiei Europene din statele terțe, birourile de legătură ale Consiliului și oficiile Reprezentantului Special al UE ar trebui să fuzioneze și să formeze „ambasade ale Uniunii”, conduse de personalul Serviciului pentru acțiune externă, care va fi responsabil față de Înaltul Reprezentant.

Europa este cel mai mare partener comercial, cel mai mare donator de ajutor umanitar și un punct de referință pentru stabilitate, democrație și drepturile omului. De aici provine caritatea sa, prost înțeleasă și de statele membre și de terți, în funcție de diferitele interese ale acestora, care nu vor putea fi niciodată armonizate.

Disoluția europeană

La sfârșitul lunii iunie 2009, Curtea Constituțională germană a suspendat temporar ratificarea Tratatului de la Lisabona. Curtea Constituțională germană a cerut o lege care să garanteze drepturile de co-decizie ale Parlamentului german. Deși Tratatul de la Lisabona este „compatibil cu Legea fundamentală“ (Constituția germană), judecătorii de la Curtea Constituțională au apreciat că parametrii legislativi germani sunt deficitari. Mai precis, instanța germană nu a considerat că Tratatul ar amenința suveranitatea Germaniei, ci că drepturile de co-decizie ale Parlamentului german trebuie înscrise explicit într-o lege.

Tratatul de la Lisabona a fost deja aprobat de cele două Camere ale Parlamentului german, însă președintele german, Horst Koehler, nu l-a semnat, deoarece așteptă decizia Curții Constituționale. Unii deputați germani consideră că Tratatul reduce prerogativele Parlamentului german și că încalcă principiul democrației.

Pentru ca Dublinul să organizeze al doilea scrutin, liderii UE au acordat Irlandei garanții menite să înlăture îngrijorările cetățenilor săi, care au respins inițial textul la referendumul din 12 iunie 2008. La rândul său, președintele ceh, Vaclav Klaus, a explicat că așteaptă rezultatul referendumului irlandez și decizia Germaniei pentru a semna documentul. În Polonia, ratificarea completă mai depinde tot de semnătura președintelui Lech Kaczynski. În Marea Britanie, conservatorii lui David Cameron, considerați viitorii câștigători ai alegerilor generale din 2010, au avertizat că vor supune unui referendum Tratatul de la Lisabona, care a fost deja ratificat de Londra. La referendumul din 2 octombrie 2009, irlandezii au spus DA, Tratatului de la Lisabona. Profunda criză instituțională a UE, în care uniunea ar fi fost aruncată în cazul votului negativ al irlandezilor a fost evitată în extremis. Votul a fost riguros planificat și dirijat, mulți irlandezi au știut și au simțit asta…

Jose Manuel Barroso, președintele Comisiei Europene la al doilea mandat (unde am mai văzut modelul acesta?) i-a forțat apoi mâna lui Vaclav Klaus, președintele Cehiei, pentru ratificarea Tratatului de la Lisabona, amintindu-i acestuia că UE este bazată pe spiritul „bunei credințe și cooperării corecte”: „Sper că Republica Cehă își va îndeplini obligațiile”. Vaclav Klaus a mai cerut, ca o derogare de la aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale, anexate Tratatului, să-i fie acordate Cehiei pe modelul celei obținute de Polonia și Marea Britanie în 2007, precum și de Irlanda în 2009.

Despre toate aceste derogări, oficialii europeni nu discută mai de loc. Ele constituie, de fapt, începutul disoluției europene, manifestat la soluția, atât de controversată a actualului Tratat de la Lisabona.

Noile furci caudine europene

Începând din 2007, UE a introdus schimbări substanțiale în modul în care alocă asistența financiară pentru țările candidate la aderare din Europa de sud-est (Croația, Serbia, Muntenegru, Macedonia și Turcia). Reprezentanții Directoratului General pentru Extindere au vizitat deja regiunea pentru a explica la fața locului noul Instrument pentru Pre-aderare (IPA). De fapt, IPA înlocuiește programe mai vechi precum PHARE (un instrument de pre-aderare menit să sprijine țările din centrul Europei care au solicitat aderarea), ISPA (un instrument pentru politicile structurale pentru pre-aderare), SAPARD (program special de aderare pentru agricultură și dezvoltare rurală) și CARDS (un instrument pentru acordarea de „sprijin de dezvoltare” pentru terțe țări), precum și instrumentele de pre-aderare deja folosite pentru Turcia. Potrivit reprezentanților Comisiei Europene, principalele obiective ale schimbării sunt: modernizarea asistenței de pre-aderare și plasarea acesteia într-un cadru de reglementări unice. Instrumentul IPA este, de asemenea, menit să raționalizeze și să simplifice procedurile și să îmbunătățească unitatea, coerența și coordonarea activităților întreprinse.

Inițial, Comisia Europeană prevăzuse 14 miliarde euro pentru regiunea Europei de sud-est. Însă adoptarea bugetului UE pentru 2007-2013 a evidențiat faptul că suma stabilită pentru instrumentul IPA, pentru această perioadă a scăzut la 11 miliarde de euro. Această valoare împărțită la numărul de ani și pe cap de locuitor, dă 13 euro pe an! Țările din Europa Centrală care au aderat la UE în 2004 au primit 27 de euro pe cap de locuitor anual. Parlamentul European ar putea să mai crească suma din fondul IPA, astfel încât țările din sud-estul Europei să primească 20 de euro pe cap de locuitor. Cred ca vă dați seama, că nici 13, nici 27 de euro pe an pentru « europenizarea » cetățenilor din viitoarele, respectiv, actualele state membre, nu sunt suficienți.

Noul instrument are cinci componente: asistența de tranziție și crearea de instituții; cooperarea transfrontalieră; dezvoltarea regională; dezvoltarea resurselor umane, și dezvoltarea zonelor rurale. Țările candidate, cum ar fi Croația, Macedonia și Turcia au acces la toate cinci, în timp ce potențialele candidate vor avea la dispoziție numai primele două componente. Un alt element cheie al schimbării este că vor exista două modele de administrare a asistenței. Țările candidate vor avea posibilitatea de a administra singure fondurile, programând și contractând proiecte specifice sub supravegherea Comisiei Europene. Dar, li se va cere să pregătească mai întâi un „sistem de administrare a descentralizării asistenței”, care presupune dezvoltarea unor instituții capabile, acreditate de UE.

Prima componentă a IPA, asistența de tranziție și crearea de instituții, este legată de asistență și activități în domeniul dezvoltării instituționale, investiții pentru armonizarea legislației țării respective cu legislația europeană, construirea capacităților administrative și judiciare, precum și alte măsuri care nu au fost acoperite de componentele rămase. A doua componentă este cooperarea transfrontalieră. Aceasta va sprijini activitățile care implică regiunile de frontieră între două țări utilizatoare, precum și proiecte comune ale unei țări utilizatoare cu un stat membru al UE. Celelate trei componente rămase vor fi disponibile numai pentru țările candidate. Componenta de dezvoltare regională va acoperi investițiile în infrastructură, de exemplu activitățile pentru protecția mediului. Componenta de dezvoltare a resurselor umane va ajuta țările candidate să se pregătească pentru administrarea și implementarea Fondului Social European în cadrul Strategiei Europene de Ocupare a Forței de Muncă. Componenta finală, dezvoltarea rurală, este extrem de importantă. Va ajuta țările candidate la implementarea programelor europene legate de dezvoltarea rurală de după aderare. Va asigura fondurile necesare pentru adaptarea mediilor rurale și agrare la politicile UE. Primele trei componente sunt de fapt modelate după Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională, care sunt disponibile numai pentru statele membre. Țările candidate vor fi astfel pregătite să utilizeze fondurile la care vor avea acces odată ce vor deveni membre.

Țările din sud-estul Europei se confruntă cu o provocare imensă în pregătirile lor pentru aderarea la UE. Acesta este unul dintre motivele oferirii unei perioade de pre-aderare, în care țările candidate se pregătesc pentru regulile economiei de piață, pentru a face față concurenței severe de pe piața UE și își pregătesc economiile pentru a fi suficient de capabile și de competitive pentru a susține aceste noi condiții. O condiție preliminară este, desigur, stabilitatea politică și securitatea, precum și consolidarea instituțiilor. Țările din regiunea Balcanilor trebuie să se adapteze criteriilor europene și să acționeze ca statele membre cărora speră să li se alăture. Acesta este principalul mesaj pe care UE îl transmite acestei regiuni, pe termen lung însă. Să vedem cine îl va asculta și cum...

Sunt necesare o nouă ordine şi noi ierarhii în toată lumea universitară

– apreciază profesor Sarah GURI-ROSENBLIT – expert în cercetarea comparativă în învățământul superior – Universitatea Deschisă din Israel

Reporter: *Stimată doamnă profesor Sarah Guri-Rosenblit, există, în zilele noastre, o problemă între calitate şi criză atunci când vorbim de învățământul superior?*

Sarah Guri-Rosenblit: Da, desigur. În primul rând pentru că există un număr atât de impresionant de studenți. Dacă în anii 60-70 existau 5 milioane de studenți, acum sunt peste 150 de milioane, cu foarte mulți furnizori de învățământ superior. Există locuri în lume în care 90% dintre unități sunt private. Aceasta ridică problema calității învățământului superior actual drept cea mai importantă pe plan mondial.

Reporter: *Într-o lucrare a dumneavoastră în care v-ați referit la mai multe universități din lume care precizați diferența dintre studenții universităților de campus real şi studenții de campus virtual, adică studenții viitorului - deoarece învățământul la distanță este asumat ca învățământul viitorului, într-un proces de învățământ continuu. Cum vedeți dumneavoastră realitatea astăzi, la 15 ani de la elaborarea acelei lucrări? Încercați o prognoză pentru timpul care vine?*

Sarah Guri-Rosenblit: Realitatea a devenit mai complicată şi mai complexă. Astăzi avem nu numai universitățile, să le zicem tradiționale, cu campus, care contrastează cu învățământul la distanță; există multe tipuri de universități tradiționale şi, de asemenea, foarte mulți ofertanți de învățământ deschis la distanță. Dacă luați, de exemplu, universitățile Harvard, Stanford şi MIT, care sunt universități de elită, acestea nu au nimic în comun cu universitățile aparținând comunităților, deşi amândouă tipurile de universități se regăsesc sub denumirea generică de *universități de campus.* Există, de asemenea, multe universități corporatiste, altele se regăsesc în afara reglementărilor instituțiilor de învățământ superior. Cât priveşte învățământul la distanță, sunt tot mai mulți ofertanți. Cu ceva vreme în urmă puteam împărți furnizorii de învățământ la distanță într-un singur sau în două moduri, astăzi avem şi o a treia categorie: furnizori de ID mixt şi consorții, dar în fiecare dintre aceste categorii avem mai multe sub-categorii. Lucrurile sunt din ce în ce mai complexe şi aş menționa aici faptul că unele din universitățile, care asigură învățământ ID, ca de exemplu Universitatea Deschisă a Regatului Unit, este trecută între cele 500 de universități care desfăşoară cercetare ştiințifică, conform clasificării de la Conferința de la Shanghai.

Reporter: *După declarația dumneavoastră ne-ar trebui un nou zeu, care să facă ordine şi ierarhii în toată această lume universitară. Este ICDE acest ...zeu?*

Sarah Guri-Rosenblit: Ar trebui să fie. Şi nu mă refer numai la învățământul la distanță. Eu cred că este foarte important să armonizăm mecanismele de control al calității pentru învățământul la distanță, dar în contextul învățământului superior şi al cunoaşterii în general - deopotrivă la nivelul universităților tradiționale, cât şi la ID - astfel încât să se poată opera, cu mai multă uşurință, transferul între cele două sisteme.

Corneliu TOADER

- **SCOP oferă condiții de excepție pentru accesul la opinii transnaționale şi globale valoroase şi la informații detaliate despre politici, gândire strategică şi dezvoltare în învățământul la distanță din întreaga lume**
- **Studenții potențiali au nevoie de acces direct la procesul de învățare, mai degrabă decât la un loc desemnat pentru a învăța**
- **Universitățile din întreaga lume trebuie să îşi consolideze cultura bazată pe rețelele susținute de noile tehnologii**
- **Nu vom putea transforma societatea, dacă nu vom transforma în primul rând universitățile**
- **Studenții erei digitale doresc tot mai mult să aibă parte de o educație interactivă**
- **Cei mai mulți dintre studenți folosesc în mod curent tehnologiile digitale, iar în acest context, universitățile la distanță sunt mult mai performante decât cele tradiționale**
- **Universitățile trebuie să fie nu doar o sursă de creştere economică, ci şi una de critică a societății, un fel de conştiință a acesteia.**
- **Trebuie să deschidem calea către noi metodologii de învățare, orientate pentru ca studenții să poată fi integrați în mod accesibil şi participativ.**

Conferința Permanentă a Preşedinților (SCOP)

Conferința Permanentă a Preşedinților (SCOP) este un forum anual dedicat în exclusivitate factorilor de decizie, care stabilesc politicile la nivelul instituțiilor membre ICDE şi organismelor colaboratoare. Reuniunea oferă o ocazie unică rectorilor, preşedinților şi directorilor executivi ai universităților din întreaga lume, care practică învățământ deschis şi la distanță, de a se întâlni pentru a face schimb de informații, a-şi împărtăşi experiența, a stabili obiective de referință şi a determina direcțiile de dezvoltare. Reuniunile se desfăşoară în întregime cu uşile închise şi oferă liderilor instituționali posibilitatea de a vorbi liber, de la egal la egal, pe o gamă largă de subiecte critice si extraordinar de sensibile.

SCOP oferă condiții de excepție pentru accesul la opinii transnaționale şi globale valoroase şi la informații detaliate despre politici, gândire strategică şi dezvoltare în învățământul deschis şi la distanță din întreaga lume.

Pentru participanți, Conferința reprezintă o ocazie deosebită de a iniția parteneriate şi de a coopera strategic cu alte instituții membre ICDE din întreaga lume. De asemenea, întâlnirile *SCOP* oferă participanților posibilitatea de a participa la stabilirea priorităților internaționale şi de a contribui la agenda privind viitorul Învățământului Deschis şi la Distanță.

La Conferința Permanentă a Preşedinților, găzduită de Universitat Oberta de Catalunya, Spania, au fost reprezentate cincizeci de instituții de învățământ superior de pe cinci continente.

***

În deschiderea întâlnirii, Frits Pannekoek, preşedintele ICDE, a subliniat că obiectivul acesteia este de a ajuta la definirea viitorului învățământului, în contextul crizei financiare, prin creşterea exponențială a numărului de studenți: „De modul în care vom gestiona provocările de astăzi, va depinde evoluția viitoare a învățământului deschis şi la distanță".

Un mesaj important a fost transmis de către dr. Xavier Sala-i-Martin, profesor de economie la Columbia University, New York, şi consilier economic şef al Forumului Economic Mondial de la Davos. El a subliniat că numai prin competitivitate şi productivitate pot fi găsite soluții atât pentru criza actuală, cât şi pentru viitoare crize financiare. Inovarea trebuie să fie forța motrice, iar inovarea trebuie să se realizeze rapid.

Dr. Sala-i-Martin a remarcat faptul că produsele inovatoare apar fie pentru că se creează o nouă cerere, fie pentru că se găseşte o soluție nouă la o nevoie de care consumatorul încă nu este conştient. Dar, în istoria marilor idei de afaceri, doar un procent foarte mic de inovații au apărut ca rezultat al cercetărilor formale şi proiectării. Se estimează că peste 70% dintre inovațiile profitabile provin de la lucrătorii înşişi.

Gândirea critică şi spiritul critic conduc la crearea de idei. Dr. Sala-i-Martin a invitat participanții la reuniune să recunoască faptul că aceasta este o lume în care copiii pot obține adevăruri alternative, instantanee, de pe Internet. El a cerut sistemelor de învățământ să se îndepărteze de ideea conform căreia profesorii dețin monopolul adevărului absolut; cursanții trebuie să fie încurajați să gândească diferit.

Grupurile de lucru

Patru domenii importante au fost discutate de către grupurile de lucru constituite.

Vorbind pe tema *Antreprenoriatul din zilele noastre*, dr. Josep Lladós a furnizat o analiză a rolului antreprenoriatului în economia mondială. El a menționat că antreprenoriatul depinde de o rețea complexă de relații, precum şi faptul că universitățile trebuie să fie mai bine pregătite pentru a promova această cultură, de a îmbunătăți relațiile dintre cercetare şi afaceri, precum şi pentru a îndeplini cerințele de formare ale antreprenorilor viitori.

În intervenția sa din cadrul grupului de lucru cu tema *Îmbunătățirea calității*, dr. Maria José Lemaître s-a referit la provocările ridicate de asigurarea calității. Informând despre efortul său de a ajuta instituțiile din întreaga lume să îşi amelioreze calitatea serviciilor pentru studenți, prezentarea a fost de relevanță pentru participanții din cele cinci continente, reprezentate la reuniune.

Dr. Hazel Simmons McDonald a prezentat o imagine de ansamblu asupra cercetării la zi în domeniul *Şanselor de angajare şi învățarea continuă*. A fost remarcat faptul că relația dintre locul de muncă şi instituțiile de învățământ este una care necesită abordări inovatoare, pentru a garanta o experiență semnificativă şi relevantă de învățare.

Dr. Sarah Guri Rosenblit a vorbit pe tema *Metode inovatoare pe timp de criză*, oferind o prezentare clară a contextului istoric al învățământului la distanță, al provocărilor care ne obligă astăzi să fim din ce în ce mai inovatori; aceste probleme trebuie abordate încă de pe acum, în mod adecvat, în vederea pregătirii pentru viitor.

SCOP09 BARCELONA

Frits PANNEKOEK, preşedinte al Consiliului Internațional pentru Învățământ la Distanță (ICDE):

Să ne cântărim propriul nostru viitor, adică viitorul învățământului la distanță, viitorul extinderii învățământului la proporții de mase

(Urmare din pag.1)

Dacă dorim să sporim la un număr rezonabil aceste cifre, adică dacă dorim ca aproximativ 30-40% din tineri să poată învăța, va trebui să dublăm sau chiar să triplăm numărul de locuri destinate învățământului superior; adică să ajungem de la 150 milioane la 300 milioane de locuri în următorii zece ani. Singura modalitate prin care se poate ajunge la acest rezultat este prin intermediul învățământului deschis şi la distanță şi prin folosirea tehnologiilor moderne. Este singurul mod prin care, cred eu, omenirea se poate deplasa înainte.

După calculele mele, membrii ICDE reprezintă o comunitate care numără aproximativ 20 milioane de studenți, ceea ce incumbă o incredibilă responsabilitate pentru toți aflați în această sală. Noi vom vorbi în aceste zile ale conferinței nu numai despre cei 20 de milioane de studenți pe care îi reprezentăm, ci şi de cei 60-70 de milioane de potențiali studenți, care doresc să aibă acces la educație. Eu cred că avem mijloacele şi, împreună, avem concepția pentru a redesena harta învățământului continuu, pe durata întregii vieți.

Suntem pe cale de a produce un pachet de noi idei pentru toți cei care sunt legați de surse noi, de acces deschis la educație, în condițiile impactului pe care îl are criza financiară asupra lumii învățământului superior. Acest impact a fost foarte serios şi încă ne confruntăm cu o criză deosebit de severă.

Ceea ce vom urmări cu toții, în zilele conferinței, va fi să ne cântărim propriul nostru viitor, adică viitorul învățământului deschis şi la distanță, viitorul extinderii învățământului la proporții de mase - iar aceasta în contextul crizei financiare. De felul în care reuşim să ne luptăm cu consecințele crizei, de felul în care reuşim să găsim soluții la provocările pe care ni le impune criza în mod global, de toate aceste rezultate va depinde, de fapt, viitorul învățământului deschis şi la distanță.

Cu toate aceste provocări aflate înaintea noastră, care sunt deopotrivă tot atâtea modalități de a găsi noi soluții, ne vom aduna cu toții în aceste zile eforturile pentru deliberări, în căutarea unor soluții care ne vor duce la elaborarea unei declarații în care ne vom adresa comunității celor care învață pe mapamond, pentru a-i arăta cum să meargă mai departe pentru a ieşi din această stare problematică financiară.

Vă mulțumesc foarte mult şi consider că putem deschide drumul deliberărilor noastre.

Imma Tubella, preşedinte al Universității Deschise din Catalonia (UOC), preşedinte al SCOP 2009:

Facultatea să fie mai degrabă un mentor, decât singurul depozitar al cunoaşterii

(Urmare din pag.1)

După cum poate unii dintre dumneavoastră ştiu, momente dificile şi efecte negative ale crizei financiare vor continua să se manifeste şi în viitor. Cu atât mai mult contribuția noastră, mai precis contribuția dumneavoastră, va fi de neprețuit.

Voi sugera foarte pe scurt două teme de discuție: *rolul transformator al educației* şi *misiunea universităților*.

Dacă dorim să dovedim că suntem în stare să ne asumăm faptul că omenirea trebuie să crească, să se dezvolte şi că universitățile sunt în măsură să ofere spiritul inovator pentru asigurarea dezvoltării, atunci este limpede că învățământul superior şi universitățile trebuie să fie plasate în centrul acestei dezbateri sociale. Totodată, trebuie să le punem la dispoziție resursele necesare pentru a-şi îndeplini această misiune. În mod deosebit, este vorba de desfăşurarea tuturor mijloacelor pentru asigurarea nivelului de excelență. Este timpul ca această preocupare să devină o prioritate.

Pentru a construi o nouă economie, pentru a transforma societatea şi a lupta pentru echitate, avem nevoie de sprijinul cunoaşterii, deci de sprijinul puternic al universităților. Simpla exploatare a resurselor naturale nu poate asigura în mod normal schimbarea. Schimbarea vine din idei, iar ideile sunt rodul gândirii unor oameni bine antrenați, instruiți.

Iată o afirmație plină de conținut: trebuie să tragem foloase de pe urma recesiunii şi să creăm o economie în care valoarea să fie rezultatul minților noastre şi nu al mâinilor noastre.

A trebuit să vină această criză, cu toate consecințele sale, pentru a dovedi o dată în plus că a investi în învățământul de calitate este cea mai bună strategie menită să îmbunătățească oportunitățile ocupării de locuri de muncă; este vorba, deci, de viitorul omenirii şi de asigurarea bunăstării în ansamblul său.

Există un consens în ceea ce priveşte faptul că oportunitățile pentru o creştere viitoare vor depinde de înaltele tehnologii şi de produse şi servicii de înaltă valoare, care vor cere cu necesitate o forță de muncă foarte înalt calificată.

Pentru a atinge aceste rezultate, cu atât mai mult în procesul nostru de dezbatere, trebuie să subliniem că progresul merge mână în mână cu investițiile în valori cantitative. Bugete substanțiale, un număr mai mare de facultăți, mai multe linii de credit, mai multe posibilități către o instruire onestă reprezintă o serie de aspecte. Totuşi, cred că răspunsul nu este dat de preocuparea de a investi mai mulți bani publici într-un proces de învățământ depăşit. Problema constă în a fi curajoşi şi animați de un spirit inovator, deoarece trăim într-o societate care se schimbă cu repeziciune, o societate care are nevoie de rezultatele determinate de provocările din sistemul de învățământ. Avem nevoie să predăm pe termen mai lung, avem nevoie să predăm mai bine, avem nevoie să predăm unui număr crescând de oameni.

Concluzia este una singură: universitățile trebuie să se schimbe. Nu putem face față provocărilor cu care ne confruntăm dacă nu suntem în stare să transformăm procesul de învățământ într-un agent al inovării. De aceea, scopul principal al învățământului superior ar fi acela de a îmbunătăți calitatea vieții oamenilor, contribuind la dezvoltarea oamenilor, a societății, a economiei.

Studiile şi rapoartele realizate de foarte multe instituții, în ultima vreme, arată că acum - la începutul secolului al XXI-lea - puterile economice care vor conduce vor fi acelea care vor fi în stare să se transforme pe ele însele în noi tipuri de societate, făcând din învățământul continuu principalul lor țel. Pentru acest obiectiv vor avea nevoie de instituții de învățământ superior care să fie suficient de puternice şi de flexibile pentru a face față acestor noi timpuri. Dispunem de câteva exemple remarcabile de acțiuni ale unor asemenea instituții de învățământ superior, în momente de criză. Avem un document elaborat de universitățile din Marea Britanie „De la recesiune la redresare", cu exemple provenind din acțiunile unor universități din toate părțile regatului, organizate într-o campanie intitulată ***„Rezistăm împreună".***

Un alt document universitar intitulat ***„Calea noastră spre ieşirea din criză"*** este subordonat aceluiaşi țel. Şi noi, la universitatea deschisă din Catalonia oferim, împreună cu guvernul, cursuri de reconversie a capacității de muncă pentru cei care au devenit recent şomeri. Începând din aprilie şi până la sfârşitul acestui an, 30.000 de persoane vor fi cuprinse în aceste forme de învățământ şi sperăm că această cifră se va dubla la 60.000 de cursanți în anul viitor, 2010.

În momentul de față, cred că întrunim un consens internațional privitor la nevoia de a ne îndrepta spre o economie bazată pe noi fundamente, iar criza pe care o traversăm ne oferă nişte oportunități de aur pentru a face acest lucru. Totuşi, nu vom fi în stare să îndeplinim acest țel dacă nu vom dispune de o strategie îndreptată spre o puternică direcție de inovare, context în care ținta învățământului superior rămâne asigurarea excelenței.

Nu vom putea transforma societatea, dacă nu vom transforma în primul rând universitățile, iar aceasta este a doua temă a discursului meu: necesitatea transformării universităților.

În cursul ultimului an universitar am avut numeroase întâlniri internaționale cu preşedinți şi manageri de instituții de învățământ superior din diferite colțuri ale lumii. La fiecare întâlnire a fost subliniată preocuparea privitoare la schimbarea tipului de student care frecventează universitățile. Tinerii noştri sub 25 de ani au crescut într-o epocă în care Internetul, rețelele sociale de comunicare (Twitter, Facebook etc.) au devenit la fel de normale cum erau pentru noi cartofii prăjiți. Această imensă interactivitate între structura lor formativă şi viața lor personală le-a afectat felul în care ei gândesc şi învață. Există o diferență tot mai mare între modelele de învățare pe care le oferă învățământul mediu şi universitățile tradiționale, şi modul firesc în care studenții învață în era digitală.

Studenții erei digitale doresc tot mai mult să aibă parte de o educație interactivă. Ei învață într-un alt mod, într-un mod non-secvențial, multitasking şi cer ca facultatea să fie mai degrabă un mentor, decât singurul depozitar al cunoaşterii. De aceea, avem nevoie de un nou model de a preda şi, ştiind acest lucru, noi va trebui să schimbăm ceea ce făceam până în prezent. În acest context, mai mult ca niciodată în trecut, se dovedeşte veridicitatea cuvintelor lui Montaigne: „Este de preferat un cap bine alcătuit unui cap bine umplut".

Trebuie să deschidem calea către noi metodologii de învățare, orientate pentru ca studenții să poată fi integrați în mod accesibil şi participativ. După cum ştim, cei mai mulți dintre ei folosesc în mod curent tehnologiile digitale, iar în acest context, noi – universitățile la distanță – suntem mult mai performante decât cele tradiționale. Schimbările pe care le constatăm sunt parte a unui proces care, încă din prezent va antrena mai multe mutații în viitorul apropiat şi pe mai departe, şi aceasta nu pentru că noi – în mediul academic sau în cel de conducere – am stabilit aşa. Realitatea este că studenții ne arată nouă calea schimbării, sunt familiarizați cu noțiunile şi tehnicile de lucru, schimbă idei în ciuda marilor distanțe, iar eu sunt convinsă că marea forță cu care noi vom restructura universitățile rezidă în practica studenților care folosesc informatica. Şi dacă am dreptate, avem aici motivul pentru care trebuie să schimbăm modelul de învățământ şi de conducere a învățământului, căci dacă nu, studenții îl vor schimba.

Drept concluzie, la sfârşitul discursului meu aş spune că noi, universitățile, trebuie să fim nu doar o sursă de creştere economică, ci şi una de critică a societății, un fel de conştiință a acesteia.

Într-un articol recent publicat în *New York Times*, preşedintele universității Harvard scria: „Universitățile au menirea de a fi nu doar producători de cunoaştere, ci şi producători de îndoială", poziție adesea incomodă. Deoarece lumea se complace într-un balon de falsă prosperitate şi un materialism excesiv, universitățile poate că ar trebui - atât în domeniile de cercetare, de învățământ, cât şi de elaborare - să facă eforturi substanțiale pentru a scoate în evidență factorii de risc şi de negare, şi tot universitățile ar trebui să fie cele care să prezinte un proiect de contra răspuns la modelul de lipsă de responsabilitate actuală. Şi voi încheia folosind cuvintele sale: „ființele omeneşti au nevoie de înțelepciune şi de înțelegerea perspectivelor, aşa cum au nevoie de glume".

DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI ENERGII REGENERABILE*

(Urmare din pag. 1)

Tot în cadrul şedinţei plenare au fost prezentate două comunicări ştiinţifice, după care participanţii s-au separat pe trei secţiuni:

- Finanţe şi dezvoltare durabilă;
- Economie şi dezvoltare durabilă;
- Economie şi energii regenerabile.

Conferinţa a propus o abordare interdisciplinară şi multidisciplinară a problematicilor pe care paradigma economică şi energetică actuală le presupun, precum şi noile direcţii şi imperative impuse de către dezvoltarea durabilă. Astfel, Conferinţa s-a înscris pe direcţia definită de cel mai citat concept cu privire la dezvoltarea durabilă („sustainable development"): „***Dezvoltarea durabilă este cea care urmăreşte nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generaţiilor viitoare de a-şi satisface nevoile lor***".

Lucrările prezentate au abordat probleme diverse, cum ar fi: dezvoltarea durabilă, managementul dezvoltării durabile, criza actuală, finanţarea proiectelor de dezvoltare durabilă, competitivitatea economiei româneşti şi internaţionale privite din perspectiva dezvoltării durabile, sistemul de indicatori, eficienţă, ecoturism şi altele. În secţiunea *Economie şi energii regenerabile*, lucrările au vizat managementul ecoeficienţei energiilor regenerabile, sursele strategice de energie, sursele alternative, mondializarea şi mondoenergia, reglementări de mediu şi sisteme educaţionale, etc.

Lucrările prezentate au suscitat numeroase dezbateri, exprimarea de noi puncte de vedere şi au permis cercetătorilor schimburi de informaţii cu privire la rezultatele cercetărilor.

La conferinţă au participat specialişti atât din cadrul Universităţii *Spiru Haret,* cât şi din cadrul altor universităţi, institute de cercetare şi unităţi economice.

Manifestarea s-a dovedit a fi un real succes, atât prin calitatea lucrărilor, cât şi a dezbaterilor, contribuind astfel la creşterea vizibilităţii facultăţii şi universităţii noastre şi, totodată, la realizarea obiectivelor privind cercetarea ştiinţifică din cadrul facultăţii şi universităţii.

Ca urmare a rezultatelor acestei prime Conferinţe, s-a propus ca, începând de anul viitor, ea să devină Conferinţă internaţională.

Conf. univ. dr. Ion CORBU

Energie, reglementări de mediu și sisteme educaționale

Conf univ.dr. Viorica JELEV,
Facultatea de Marketing şi Afaceri Economice Internaţionale

În ultimii ani, ne confruntăm la nivel global cu o serie de fenomene cu impact deosebit asupra activităţilor economice, sociale, precum şi a mediului înconjurător. Tendinţa evidentă de încălzire globală, afectarea stratului de ozon, poluarea transfrontieră la mare distanţă, sunt numai câteva elemente ce probează afirmaţia făcută. Desigur că, legat de fenomenele globale amintite, dezbaterile sunt departe de a fi ajuns la adevăruri unanim recunoscute de toţi oamenii de ştiinţă. Mulţi consideră că nu există încă suficiente argumente ştiinţifice care să probeze cele menţionate. Se consideră că unele dintre fenomenele enumerate se datorează unor modificări periodice ale parametrilor de stare ai atmosferei şi sunt necesare studii, dovezi şi argumente suplimentare. Alţii merg chiar mai departe, afirmând că aceste dezbateri sunt provocate de „interese" de natură economică. Tebuie totuşi spus că, din ce în ce mai mult, dovezile ştiinţifice încep să se adune. De altfel, având în vedere pericolul pe care impactul activităţilor umane neviabile îl prezintă pentru mediul înconjurător, trebuie să acţionăm având în permanenţă în vedere principiile „precauţiei" şi „prevenirii", specifice legislaţiilor moderne de mediu. Lester Brown şi Al Gore arată în lucrările lor, „Eco-Economia" şi „Pământul în cumpănă", că omenirea pune în prim plan sistemul economic, considerând resursele naturale ca un subsistem al acestuia, când de fapt ar trebui să fie invers, economicul reprezentând un subsistem al resurselor naturale. Principiul dezvoltării durabile încearcă să pună măcar pe picior de egalitate cele trei elemente fundamentale ale dezvoltării: economicul, mediul şi socialul. Până se va ajunge la o dezvoltare cu adevărat durabilă, necesitând, în primul rând, o schimbare a mentalităţilor, este bine să acţionăm având în vedere precauţia şi prevenţia în tot ceea ce întreprindem. (...)

Strategia naţională a României în domeniul Modificărilor Climatice a fost elaborată de specialişti din Ministerul Mediului şi alte ministere, sub coordonarea Ministerului Mediului, prin intermediul Comisiei Naţionale pentru Schimbări Climatice şi cu sprijinul Agenţiei Daneze pentru Protecţia Mediului.

În legătură cu educaţia pentru protecţia mediului, autoarea acestei lucrări a subliniat că nivelul de dezvoltare economică al unei ţări depinde şi de nivelul de educaţie a cetăţenilor ei, de aceea este nevoie de o concepţie clară despre rolul educaţiei într-o societate. Educaţia este unul din ingredientele care pun societatea în mişcare, care îi oferă stralucire, frumuseţe, moralitate, armonie, care o îmbogăţesc. Scopurile educaţiei sânt necesare în măsura în care se doreşte atingerea unui punct anume. În general, absenţa unui scop poate să însemne neputinţa de a ajunge la o ţintă propusă. La fel şi în educaţie, trebuie să ştim ce dorim, ca să ştim încotro trebuie să ne îndreptăm. Educaţia reprezintă principala resursă a dezvoltării individului, dar şi o premisă majoră în păstrarea identităţii naţionale. Deşi educaţia îi vizează în primul rând pe copii, nu ar trebui omis faptul că o educaţie completă i-ar include, în primul rând, pe adulţi, astfel că unul din scopurile majore ale educaţiei ar trebui să fie şi acela de a se adresa părinţilor, profesorilor şi tuturor adulţilor care, într-o formă sau alta, intră în relaţie cu copiii şi influenţează mai mult sau mai puţin viaţa acestora din urmă. Să nu uităm că putem face sau putem să nu facem ceva pentru a ne pregăti pentru viitor şi acest lucru determină calitatea educaţiei. Ceea ce se întâmplă în educaţie, ne arată ceea ce se întâmplă în societate.

Educaţia pentru protejarea mediului înconjurător şi folosirea energiilor regenerabile devine o necesitate pentru toate naţiunile lumii. De aceea, în şcoli, licee şi universităţi sunt introduse discipline de studiu care vizează formarea unor abilităţi şi competenţe pentru adulţi responsabili faţă de resursele limitate ale planetei.

«Energia verde» sau reciclabilă este o noţiune din ce în ce mai utilizată de specialiştii în domeniul energetic şi se referă la sursele de energie considerate prieteneşti pentru mediu şi non-poluante: energia geotermală, vânt şi energia solară. În ţările dezvoltate din spaţiul comunitar s-a format deja o cultură pentru energia reciclabilă, consumatorii industriali sau casnici putând cumpăra „energie verde" de la distribuitorii locali de energie. În România sunt, în prezent, proiecte în derulare de dezvoltare şi colectare pentru sursele de „energie verde", dar şi proiecte de cogenerare (conform Directivei 2004/8/EC a Parlamentului şi Consiliului European). Proiectele de cogenerare reprezintă lucrări prin care energia care, în mod normal, s-ar pierde, este reciclată prin conversia acesteia în energie termală sau electrică. Reciclarea energetică se poate face în cadrul fabricilor, instalaţiilor de forţă, instituţii mari, cum ar fi spitale sau universităţi, crescând eficienţa acestora prin reducerea costurilor şi poluării, simultan. De asemenea, cogenerarea şi reciclarea energetică sunt procese de bază evidenţiate de Parlamentul European pentru reducerea încălzirii globale. (...)

În plină criză economică şi climaterică, o teorie interesantă vine de la „verzii" Planetei, organizaţia Greenpeace. Potrivit unui studiu al acesteia, dacă s-ar recurge la surse de energie ecologice, prin trecerea de la cărbune la electricitatea „verde", până în 2030 ar fi create cu 2,7 milioane mai multe joburi decât dacă lumea rămâne dependentă de combustibilii fosili, aşa cum este în prezent şi se va evita emisia a 10 miliarde de tone de dioxid de carbon. Studiul prevede că numărul de joburi din industria energetică va creşte cu peste 2 milioane până la 11,3 milioane de locuri de muncă în 2030. În schimb, dacă nu se schimbă nimic şi lucrurile merg ca până acum, numărul de joburi din industria energetică ar scădea cu aproximativ jumătate de milion până la 8,6 milioane de locuri de muncă în 2030. Explicaţia: mulţi angajaţi din zona carboniferă îşi vor pierde locurile de muncă din cauza extinderii mecanizării. Merită menţionat că raportul nu susţine crearea de milioane de locuri de muncă într-o industrie „verde" necompetitivă, care să nu poată supravieţui decât prin ajutoare de stat. „Industria energiei regenerabile trebuie să fie competitivă pe termen lung" .Poate că forţa de muncă ar fi mai costisitoare, dar costurile legate de întreţinere ar fi mai mici. De exemplu, sunt eliminate costurile cauzate de emisiile de dioxid de carbon. Raportul sugerează că numai în sectorul energiei eoliene, până în 2030 ar putea lucra 2,03 milioane de oameni, faţă de numai 500.000 de angajaţi prevăzuţi pentru 2010. Autorii acestui raport cred că o schimbare dramatică în privinţa surselor de energie „poate şi trebuie să ducă la creştere economică sustenabilă şi progres social". Efectele la nivel mondial în ceea ce priveşte încălzirea climei au repercusiuni la nivel naţional, care pot fi combătute eficient, începând cu nivelul local. În lupta pentru combaterea efectului încălzirii globale este necesară punerea în aplicare a unei politici energetice diversificate şi a unei politici urbanistice elaborate. România are grave probleme ecologice şi de mediu. Aerul şi apele sunt frecvent poluate. Despăduririle ilegale au luat o tot mai mare amploare. Toate acestea sunt probleme care ameninţă prezentul nostru şi viitorul copiilor. Trebuie să fim conştienţi de aceste riscuri şi să aducem abordarea ecologică în centrul politicilor noastre.

În concluzie, ca un prim pas pentru combaterea încălzirii globale, în domeniul energetic, va trebui să se pună, cu adevărat, în aplicare Strategia energetică europeană, care să asigure creşterea ponderii energiei alternative în ansamblul producţiei energetice.România, aflată în interiorul Uniunii Europene, va fi capabilă să realizeze marele salt de la condiţia unui stat aflat la una din zonele de frontieră ale Europei, la aceea a unei societăţi democrate şi integrate social a secolului XXI, numai atunci când societatea românească se va transforma astfel încât să dobândească trăsăturile depline ale unei comunităţi europene prospere şi să fie aptă să ajute Uniunea Europeană să facă faţă cu succes globalizării politice, economice, culturale şi ecologice.

Managementul dezvoltării durabile a forței de muncă

Conf.univ.dr.Cristache RISTEA

Managementul dezvoltarii durabile a forţei de muncă stârneşte numeroase controverse nu numai cu privire la conţinutul şi rolul managementului, dar şi cu privire la dimensiunea, amploarea şi dinamica fenomenelor interne şi externe care marchează existenţa şi durabilitatea unei organizaţii. Tendinţele şi evoluţiile care caracterizează viaţa economică şi socială, în toată complexitatea ei, scot în evidenţă, pe de o parte, nevoi economico-sociale şi de mediu diferite, iar pe de altă parte, resurse limitate sau insuficiente, de capital şi de muncă, pentru satisfacerea acestora din punct de vedere cantitativ şi calitativ. *Raritatea, limitarea şi insuficienţa resurselor generează, în orice organizaţie, o permanentă restructurare a elementelor sale constitutive şi de acţiune, având ca scop desfăşurarea unor activităţi eficiente. Disfuncţiile şi conflictele care însoţesc acest proces determină criza managementului – inclusiv in domeniul forţei de muncă - în orice tip de organizaţii.*

Abordat ca o resursă destinată creşterii performanţelor structurilor organizaţionale în orice domeniu de activitate, *managementul dezvoltarii durabile a forţei de muncă evidenţiază nevoia continuă de succes, de eficienţă, în procesul de autoperfecţionare în raport cu propriile funcţii, metode, tehnici, instrumente şi proceduri de lucru, cu obiectivele şi rezultatele, dar şi cu standardele de viaţă, de cultură şi civilizaţie ale epocii moderne.*

Viaţa economică şi socială este marcată de nenumărate exemple care pun în evidenţă lupta permanentă pentru progres, al cărei rezultat este societatea în care trăim, modul în care gestionăm resursele de care dispunem şi calitatea vieţii. Existenţa noastră se constituie astfel într-o diversitate de preocupări menite să contribuie la propăşirea fiecăruia dintre noi şi a vieţii sociale în ansamblul său, în condiţii concrete de timp şi de spaţiu.

Aşteptările şi standardele de astăzi sunt legate de anumite modele utilizate cu succes în ţările cu o economie de piaţă avansată, pentru ca orice tip de organizaţie să-şi realizeze obiectivele stabilite. Se impune astfel atenţiei noastre relaţia esenţială dintre management şi organizaţie, ca loc de manifestare a managementului dezvoltarii durabile a fortei de munca.

Concepută ca un cadru în care resursele materiale şi resursele umane sunt asociate – după anumite reguli şi metode – pentru realizarea unor obiective de interes major (pentru indivizi sau colectivităţi umane), organizaţia este noţiunea care desemnează generic locul de exercitare a unor funcţii precise ale acesteia în orice domeniu de activitate şi de manifestare a managementului dezvoltarii durabile a forţei de muncă, văzut ca modalitate de stimulare, realizare şi armonizare a lor, în scopul creşterii eficienţei în plan economic, social şi de mediu. Organizaţiile îmbracă forme concrete în economie, aflându-se într-un proces permanent de adaptare la cerinţele şi condiţiile sociale care se schimbă. Capacitatea de adaptare a acestora este determinată hotărâtor de management şi calitatea actului managerial.

Înţelegerea managementului dezvoltării durabile a forţei de muncă sub aspectul conţinutului său este condiţionată de cunoaşterea procesului de management şi tendinţelor acestuia, raportându-ne la cerinţele şi criteriile de apreciere a dezvoltării economice durabile, a dinamicii elementelor structurale ale managementului, a modului în care se exercită funcţiile sale, în raport cu funcţiile organizaţiilor, dar şi a funcţiilor managementului între ele.

Dacă funcţiile managementului, formulate şi reformulate frecvent de specialiştii în materie, rămân relativ aceleaşi, conţinutul şi dinamica actului managerial variază, în funcţie de intensitatea cu care una sau alta dintre funcţii sunt utilizate în procesul de management al organizaţiilor de orice tip, în vederea realizării funcţiilor şi obiectivelor acestora.

Este îndeobşte recunoscut faptul că, *în perioadele de recesiune, care caracterizează anumite etape din evoluţia economică a organizaţiilor are loc o subutilizare a forţei de muncă* fie că ea rămâne ocupată, fie că este disponibilizată şi trece în şomaj. În astfel de situaţii *este responsabilitatea managementului dezvoltării durabile a forţei de muncă să menţină şi să dezvolte potenţialul forţei de muncă, pregătind resursele umane – în ansamblul lor – pentru relansarea activităţii economice şi reluarea procesului de creştere economică.*

În perioada de criză se resimte nevoia funcţionării la parametri superiori a sistemului de educare continuă şi formare profesională permanentă, singurul în măsură să conducă la *dezvoltarea şi creşterea potenţialului productiv al forţei de muncă.*

Trebuie să evidenţiem, în acest context, schimbările intervenite în managementul şi gestiunea educării şi formării profesionale – ca sisteme - cu plusurile şi minusurile, care nu fac obiectul acestei analize (Sistemul National de Educare Continuă şi Formare Profesională Permanentă - SNECFPA).

Din perspectiva dezvoltarii durabile a forţei de muncă, *educarea continuă şi acţiunea structurilor de educare ar trebui să se extindă mult peste activităţile desfăşurate în prezent, care au un caracter relativ punctual*, nicidecum un caracter continuu.

Dincolo de aceste două sisteme delimitate de caracterul strict determinat al categoriilor de populaţie activă cărora li se adresează, trebuie să existe un *al treilea sistem ,care să se adreseze adulţilor şi să integreze orice acţiune de educare şi de formare desfăşurată în sprijinul adulţilor, cu caracter durabil, continuu şi permanent.*

Problematica managementului dezvoltării durabile a forţei de muncă ne obligă la ample procese de analiză a responsabilităţilor şi sarcinilor care condiţionează stabilirea unor strategii adecvate pentru îndeplinirea obiectivelor specifice acestui domeniu de activitate.

Imperativele responsabilității sociale a instituțiilor bancare în contextul dezvoltării durabile

Asist.univ. Angela OGARCĂ,
Facultatea de Finanţe şi Bănci

În ultimii ani, pe plan internaţional au loc dezbateri tot mai aprinse şi mai dese pe tema comportamentului responsabil al companiilor, comportament care ar trebui să respecte fundamentele conceptului de dezvoltare durabilă. Transformările sociale şi economice accelerate la nivel global impun corporaţiilor schimbarea permanentă a modelului de business, a modului de gândire, a atitudinii şi a tiparelor de interacţiune cu stakeholderii. Companiile nu-şi mai construiesc afacerile exclusiv în jurul nevoilor şi aşteptărilor consumatorului. Astăzi, ele sunt provocate să răspundă prin performanţe care să reflecte valorile, interesele şi aşteptările societăţii în ansamblu. Responsabilitatea socială devine astfel o parte vitală a strategiei de dezvoltare sănătoasă, pe termen lung, a oricărei organizaţii.

Dezvoltarea durabilă este un concept foarte complex, care a avut ca punct de pornire preocuparea faţă de mediu, ideea fiind îmbogăţită în timp cu o dimensiune economică şi una socială.

În aceste condiţii, conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor şi metodelor de dezvoltare socio-economică, nu numai pe termen scurt sau mediu, ci şi pe termen lung, al căror fundament îl reprezintă, în primul rând, asigurarea unui echilibru între aceste sisteme socio-economice şi elementele capitalului natural.

Una dintre definiţiile responsabilităţii sociale, care întruneşte cel mai larg consens pe plan european, se găseşte în documentul publicat de Comisia Comunităţii Europene, în iulie 2001, cunoscut sub numele de „Cartea Verde": „un concept prin intermediul căruia o companie integrează, în mod voluntar, preocupările faţă de problemele sociale şi cele de mediu, în operaţiunile de afaceri şi în interacţiunea cu stakeholderii proprii."

Multă vreme, băncile şi instituţiile financiar-bancare au abordat simplist problema responsabilităţii sociale corporatiste, reducând-o la acţiuni punctuale, din care să rezulte beneficii de imagine. Noţiunea de responsabilitate socială era limitată la sponsorizările culturale sau sportive şi la acţiunile filantropice. În timp, însă, acţiunile de responsabilitate socială s-au orientat mai mult către alfabetizarea financiară a publicului, mai ales a tinerilor, şi către proiecte conforme cu principiile dezvoltării durabile.

Schimbarea strategiilor de responsabilitate socială s-a produs atât ca urmare a crizei economice, care a atras atenţia asupra conceptului de creditare responsabilă, cât şi ca urmare a politicii Uniunii Europene care, încă din 2007, a demarat mai multe campanii educative în acest sens, în care a fost antrenat şi mediul privat.

Strategia de responsabilitate socială are un rol preventiv în acest sens, întrucât implicarea responsabilă pe termen lung reduce riscurile reputaţionale.

Responsabilitatea socială este atât un model de management, cât şi o teorie a eticii în afaceri ce presupune administrarea unei instituţii bancare cu scopul de a produce un impact pozitiv asupra grupurilor şi instituţiilor cu care aceasta interacţionează, asupra comunităţii şi societăţii în ansamblu.

Încercând să demonstreze faptul că comportamentul etic este o manifestare a responsabilităţii sociale, autoarea a apreciat că o bancă poate avea campanii de imagine, poate face acte de caritate, poate avea produse de calitate, însă toate aceste lucruri la un loc, fără reputaţie, sunt investiţii pe termen scurt. Buna reputaţie, care asigură reuşita în afaceri pe termen lung, nu poate fi cumpărată, ea este un efect direct al eticii în afaceri. Viaţa economică va învăţa băncile că au nevoie de etică în afaceri, că trebuie să acorde o mai mare importanţă respectării codurilor etice, pentru că numai pe aceste baze pot crea şi dezvolta relaţii cu stakeholderii pe termen lung, asigurând, totodată, şi creşterea credibilităţii lor.

Unul din principiile de bază care dau dimensiunea etică a serviciilor bancare este transparenţa. Conform principiului transparenţei, băncile trebuie să îşi informeze corespunzător clienţii la vânzarea de produse financiare şi să-i avertizeze, în acelaşi timp, asupra riscurilor asumate. Iar consumatorii trebuie să aibă şi ei capacitatea de a compara uşor diferite produse, chiar dacă le lipseşte înţelegerea financiară profundă. Transparenţa în ceea ce priveşte avantajele şi costurile reale ale produselor şi serviciilor oferite de către bănci va avea ca efect creşterea încrederii în sistemul financiar şi, bineînţeles, va aduce beneficii atât pentru bănci, cât şi pentru clienţii acestora. Atunci când se urmăreşte asigurarea unei dezvoltări durabile, este recomandabil să nu se ţină seama numai de avantajele pe termen scurt rezultate din dezvoltarea economică bazată pe tehnologii convenţionale. Acestea au, în general, o productivitate mare, dar, prin exploatarea intensivă a materiilor prime produc epuizarea resurselor şi creşterea poluării şi pot afecta ireversibil sistemele ecologice.

Pledând pentru nevoia educării populaţiei, această comunicare ştiinţifică a invocat rolul bugetelor de responsabilitate socială care se îndreaptă către programe educative pe termen lung, în care alfabetizarea antreprenorială şi financiar-bancară devin teme predilecte. Aceste strategii au nu numai un rol preventiv în ceea ce priveşte riscurile reputaţionale, ci şi un potenţial de a crea pieţe noi pentru produsele şi serviciile lor. La nivel european, trendul educaţiei financiar-bancare a început prin 2007, când Comisia Europeană a abordat riscurile legate de lipsa unei culturi financiare ca pe o gravă problemă socială care trebuie remediată urgent. Au fost lansate mai multe campanii de educaţie financiară la nivel de UE - „Dolceta" sau „Europa Diary", program dedicat tinerilor -, pentru ca mai târziu această temă să fie preluată de sectorul privat şi inclusă în strategiile de responsabilitate socială. Educaţia financiară a clienţilor este importantă, dar lipsa acesteia nu trebuie să constituie pentru bănci un pretext de a nu oferi informaţii clare şi complete consumatorilor lor.

În acest context, unele bănci au avut în vedere programe de informare şi educare financiar-bancară la nivel naţional, constând în seminarii-dezbatere ţinute în mai multe oraşe, care au acoperit practic toată ţara, scopul acestora fiind dezvoltarea culturii bancare, astfel ca tot mai multă lume să poată lua decizii în cunoştinţă de cauză în tot ceea ce înseamnă relaţia directă cu banca: de la deschiderea unui cont curent până la obţinerea unui credit.

Unele proiecte de responsabilitate socială dezvoltate în ultima vreme de instituţiile financiar-bancare arată că acestea încep să-şi asume rolul pe care îl au în dezvoltarea economică durabilă. În cadrul strategiei de responsabilitate socială corporatistă, băncile îşi propun să formeze oameni care să gândească „sustenabil" şi care să dorească să se implice în dezvoltarea comunităţilor în care trăiesc. În acest scop, băncile au organizat campanii de training, workshop-uri şi seminarii, la care pot participa studenţi din toată ţara, care învaţă cum să realizeze proiecte de dezvoltare durabilă, capabile să rezolve problemele comunităţilor în care trăiesc.

Descentralizare financiară pentru era evoluției durabile

Lect.univ.dr. Marius VORNICEANU,
Prof.univ.dr. Dumitru NICA,
Lect.univ.dr. Brînduşa COVACI,
Lect.univ.drd. Cristinel COCOŞATU,
Facultatea de Finanţe şi Bănci

Conceptul de evoluţie durabilă reprezintă o nouă paradigmă a dezvoltării promovată în ultimii ani. Acesta marchează o schimbare majoră în abordarea problemelor dezvoltării umanităţii prin opţiunile de asigurare a unui echilibru dinamic între componentele capitalului natural şi sistemele socio-economice, corelat cu dinamica resurselor umane. Evoluţia durabilă răspunde nevoilor generaţiilor actuale, fără a compromite posibilitatea generaţiilor viitoare de a răspunde propriilor necesităţi. Astfel, evoluţia poate genera prosperitate, dacă se regenerează resursele şi se protejează mediul.

Evoluţia durabilă abordează conceptul calităţii vieţii în complexitate, sub aspect economic, social şi de mediu, promovând ideea echilibrului între evoluţia economică, echitatea socială, utilizarea eficientă şi conservarea mediului înconjurător. Elementul cheie al dezvoltării durabile îl reprezintă reconcilierea între procesul de evoluţie şi calitatea mediului, promovarea procesului integrat de elaborare şi luare a deciziilor, atât la nivel global, cât şi teritorial, naţional sau local.

În acord cu strategia de reprezentare a guvernării agreată de Comisia Uniunii Europene, *conceptul de teritorialitate* în România este privit ca fiind: continuarea descentralizării, prin schimbul de capacităţi şi responsabilităţi de guvernare şi financiare, de la standardele structurilor guvernării centrale la standardele structurilor locale; continuarea procesului de teritorialitatea, prin delegarea de responsabilităţi în teritoriu, în funcţie de necesităţile pe plan local, în cadrul aceleiaşi structuri de guvernare (serviciile teritorialitatea funcţionează în subordinea departamentului care le-a delegat răspunderea); evoluţia serviciilor descentralizate din teritoriu, în funcţie de necesităţile populaţiei şi pentru eficacitatea acestora, în servicii descentralizate în răspunderea structurilor locale.

Evoluţia durabilă teritorială este un concept nou ce urmăreşte intensificarea activităţilor economice, stimularea investiţiilor în diferite sectoare, contribuţia la reducerea şomajului şi creşterea standardului de viaţă.

Politica de evoluţie teritorială durabilă este un ansamblu de măsuri programate şi avansate de structurile guvernării locale şi centrale, în parteneriat cu diverse entităţi (private, publice, voluntare), în scopul evoluţiei economice susţinute prin valorificarea eficientă a potenţialului teritorial şi local, în scopul îmbunătăţirii condiţiilor de viaţă.

Evoluţia teritorială durabilă este deseori confundată cu teritorialitatea sau liberalizarea pe criterii etnice. De aceea, considerăm necesare unele clarificări conceptuale. Astfel, prin *teritorialitate* se înţelege, în general, crearea unui nou nivel în organizare teritorială a statului, cu tot ceea ce presupune acest lucru: crearea unităţilor teritoriale şi schimb de capacităţi de guvernare la nivel teritorial. *Liberalizarea pe criterii etnice,* pe de altă parte, porneşte de la ideea că teritoriul este definit de un ansamblu de caracteristici umane, culturale, lingvistice care justifică crearea unui organism politic căruia să-i fie recunoscută o libertate mai mult sau mai puţin extinsă. El reprezintă conştientizarea unor interese comune şi aspiraţia colectivităţii locale de a gestiona aceste interese. În esenţă, delimitarea dintre cele două concepte este dată de abordarea diferită: în timp ce în cazul teritorialităţii este vorba despre o abordare de sus în jos, autorităţile centrale fiind cele care iniţiază şi implementează procesul, teritorialitatea porneşte de jos în sus, fiind iniţiat de comunităţile locale şi promovat de acestea la nivel central.

Politica financiară reprezintă ansamblul deciziilor de finanţare luate de factorul decident public destinate subvenţionării necesităţilor publice şi a realizării unor finalităţi de natură economico-socială, în condiţiile în care asupra economiei acţionează factori reali sau obiectivi, a căror tendinţă nu este exclusiv ciclică.

Finanţarea exprimă procedeele de reîmpărţire a produsului naţional şi, uneori, chiar a averii naţionale, pentru îndeplinirea funcţiilor statului şi, în general, ale organelor publice. Ea se concretizează în forme de extragere obligatorie, de tipul investiţiilor şi taxelor, a resurselor la dispoziţia organelor publice, pe de o parte, şi de distribuire a acestora sub formă generală a cheltuielilor publice, pe de altă parte.

Abordată distinct, politica financiară se concentrează pe cele două componente fundamentale, şi anume: politica impozitelor şi celorlalte prelevări cu caracter financiar, prelevărilor obligatorii ca resurse financiare publice; politica cheltuielilor publice (finanţate), în principal, pe seama resurselor financiare. În raport cu această structurare, politica financiară conţine elemente specifice formării (furnizării) resurselor financiare, respectiv elemente ce conturează furnizarea acestor resurse şi efectuarea de cheltuieli publice.

Ilustraţii de
Conf.univ.dr. Zenovic GHERASIM

***În curând, la Editura Fundaţiei *România de Mâine*, va vedea lumina tiparului lucrarea „Dezvoltarea durabilă şi energii regenerabile", cuprinzând comunicările prezentate în cadrul conferinţei**

DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI ENERGII REGENERABILE*

Aspecte manageriale ale eco-eficienței energiilor regenerabile. Abordări naționale și internaționale

Prof.univ.dr. Gheorghe ZAMAN,
Membru corespondent
al Academiei Române,
Facultatea de Finanțe și Bănci

Conf.univ.dr. Zenovic GHERASIM,
Facultatea de Management
Financiar-Contabil

Dezvoltarea tehnologiilor şi industriilor, creşterea cerinţelor şi nevoilor de viaţă ale oamenilor, concomitent cu mărirea populaţiei globului au determinat *creşterea continuă a cosumului energetic, apariţia unor dezechilibre ecologice*. Consecinţa directă a acestei tendinţe este epuizarea treptată a anumitor materii prime energetice, ceea ce a impus necesitatea reconsiderării surselor de producere a diferitelor tipuri de energie, în concordanţă cu cerinţele de protecţie a mediului înconjurător.

S-a dat startul unei curse de căutare de noi surse accesibile de energie, nepoluante, mai puţin costisitoare, capabile de a se reface, denumite generic *energii regenerabile*. Efortul pe linie energetică se înscrie în ansamblul mai larg al acţiunilor omenirii pentru combaterea efectelor epuizării resurselor clasice de energie şi de hrană şi ale încălzirii globale. În caz contrar, *antropocena* (Paul Crutzen) ar putea reprezenta cea din urmă epocă geologică, după care specia umană ar dispare (din anul 1958, nivelul de dioxid de carbon creşte în atmosferă cu 0,53% pe an). Potrivit experţilor şi cercetătorilor din ecologie, omenirea se află în etapa a doua a perioadei *antropocena* (1945 - 2015), perioadă denumită „*marea accelerare*" care a ajuns într-un stadiu critic, cunoscându-se faptul că 60% din serviciile asigurate de sistemele ecologice terestre sunt aflate deja într-o situaţie avansată de degradare. În consecinţă, pe glob, la nivelul anului 2008, peste 1,3 miliarde de persoane trăiesc în sărăcie absolută, în timp ce micşorarea resurselor energetice tradiţionale (cărbune, petrol, gaze naturale) este, în prezent, de circa 60-70 % faţă de începutul secolului 20.

România dispune de o *Strategie de valorificare a resurselor regenerabile,* la nivel de Hotărâre de Guvern din anul 2003, bazată pe sistemul combinat al cotelor obligatorii şi al certificatelor verzi. Direcţiile generale de acţiune prevăzute în această HG sunt, în principal, următoarele: 1. Integrarea României în conceptul european de promovare a utilizării biocombustibililor şi de valorificare a biomasei; 2. Evaluarea impactului utilizării amestecurilor de biocombustibili cu carburanţi convenţionali; 3. Evaluarea aprovizionării cu materii prime.

La *nivel macroeconomic*, aspectele manageriale în abordările naţionale referitoare la eco-eficienţa energiilor regenerabile se referă, în principal, la gestionarea măsurilor şi acţiunilor cu privire la cunoaşterea aprofundată a *relaţiei mediu-energie* cu evidenţierea *creşterii ponderii energiilor regenerabile, corelarea interacţiunilor* dintre mediul socio-economic (în care sistemele economice *dependente de energie* deţin rolul principal) şi mediul înconjurător natural (în care sistemele naturale – multe dintre acestea ca *surse de energie* - au rolul principal), prevenirea şi combaterea utilizării neraţionale a surselor de energie (neregenerabile şi regenerabile), *eliminarea disfuncţionalităţilor* sectorului energetic naţional.

Există mai multe *disfuncţionalităţi* care afectează performanţele economice ale sectorului energetic, precum şi securitatea energetică a României. Modelul de restructurare şi modelul de piaţă pentru sectorul energetic, deşi dovedite corecte prin evoluţiile ulterioare anului 1998 pentru procesele şi fenomenele specifice raportate la cerinţele UE, prezintă unele *dezavantaje* în sectorul producţiei energiei electrice prin *separarea celor trei mari producători* (energie electrică nucleară, energie hidroelectrică şi energie termoelectrică) şi *neînceperea privatizării* acestora. Energia hidroelectrică se vinde cu prioritate (fiind mai ieftină), urmată de energia termoelectrică şi la sfârşit, de energia electrică nucleară. Protecţia politică a unor producători din primele categorii menţionate (hidroenergetic şi termoenergetic) a condus la apariţia unor *discriminări* în raport cu un tratament egal al tuturor producătorilor pieţei energetice din România. Ştergerea periodică de către stat a unor datorii ale sectorului termoelectric şi trecerea acestor „minusuri" la datoria publică reprezintă un exemplu de politică discriminatorie dictată de alte interese decât cele ale eficienţei economice. Unii producători energetici din România manifestă o transparenţă redusă a activităţilor strategice importante, pentru a „masca" realizarea unor profituri uriaşe nemeritate, abuzuri şi putere de piaţă supradimensionate, efectuarea unor tranzacţii în afara cadrului legal existent la momentul respectiv. Acesta este şi motivul pentru care *Agenţia SUA pentru Dezvoltare Internaţională* (*USAID*) – sponsor al *Programului pentru energie în România* între anii 2005-2007 – a susţinut înfiinţarea unui organism independent de monitorizare şi supraveghere a pieţei energetice din ţara noastră.

Criză și dezvoltare
(Un an de criză în România)

Profesor universitar doctor
Ilie MIHAI

La mijlocul anului 2008, când efectele crizei financiare începuseră a se face simţite în multe ţări dezvoltate ale lumii, începând cu SUA, dar şi cu alte ţări europene precum Germania, Marea Britanie, Franţa, Spania, Italia etc., România se considera încă departe de aceste influenţe, iar după unii, chiar imună la efectele crizei.

Până la izbucnirea crizei financiare, economia României parcursese câţiva ani de creştere economică susţinută cu rate anuale de creştere de 6-7 şi chiar 8%, pe fondul acumulării însă a unui deficit extern uriaş (peste 15% din PIB) şi a unei datorii externe mari, 56.42 miliarde euro la finele anului 2008, din care, 43% pe termen scurt.

Contractarea de către România a unui împrumut uriaş de la FMI, Comisia Europeană, Banca Mondială şi BERD în sumă de 19.95 miliarde de euro în primăvara anului 2009, era considerată „centura de siguranţă" pentru salvarea ţării de efectele crizei financiare care se globaliza tot mai mult, cuprinzând în mrejele sale nu numai pieţele financiare, dar şi producţia, comerţul, forţa de muncă.

Situaţia macroeconomică

România fiind parte integrantă a sistemului economic şi financiar european şi mondial, nu putea fi ocolită de efectele crizei care a început să se manifeste cu virulenţă spre finele anului 2008 şi din plin în anul 2009, cu un oarecare decalaj faţă de ţările dezvoltate afectate de criză chiar din anul 2007.

Pe lângă contagiunea determinată de pieţele externe, economia românească a fost afectată şi de influenţa unor factori interni (deficit de cont curent mare care trebuie finanţat, datoria externă ridicată, în principal pe termen scurt, întârzierea unor măsuri anticriză eficiente etc.) şi în mod cu totul specific alegerile generale şi cele prezidenţiale care au generat o serie de măsuri populiste cu efecte dramatice asupra echilibrului economico-financiar al ţării. (...)

Premise ale reluării creşterii economice

Declinul economic şi financiar este o realitate dură a României, persistând incertitudini în ceea ce priveşte data reluării creşterii economice.

Evaluarea din septembrie a.c. a FMI arată ca pentru anul 2010 este probabilă o stopare a declinului producţiei şi chiar înregistrarea unei uşoare creşteri economice (0.3 – 0.5% rata de creştere a PIB).

Determinante pentru stoparea declinului şi reluarea creşterii economice în România sunt:

- creşterea investiţiilor publice, îndeosebi în infrastructură, turism, agricultură (ecologică);
- continuarea investiţiilor publice şi private în construcţii şi stabilizarea pieţei imobiliare, care, prin dinamică şi pondere în economie pot da stabilitate în sistemul economic şi financiar;
- încheierea ciclului electoral prin finalizarea alegerilor prezidenţiale (22 noiembrie 2009), reformularea eşichierului politic şi elaborarea unui buget fundamentat pentru anul 2010 şi următorii, care să asigure revenirea la o dezvoltare sănătoasă şi refacerea echilibrelor fundamentale din economie (investiţii/consum; productivitate/salarii; export/import; venituri/cheltuieli bugetare etc.).
- reluarea creditării economiei prin măsuri eficiente de înlesnire a accesului la credite a firmelor şi gospodăriilor populaţiei, la dobânzi rezonabile;
- intensificarea eforturilor de atragere a finanţărilor europene nerambursabile sau în condiţii avantajoase de care beneficiază România în perioada de postaderare la U.E., oportunitate care se încheie în 2013;
- menţinerea, inclusiv prin pârghii fiscale, a firmelor capabile să preia efortul de dezgheţare a pieţelor externe (Germania, Franţa), prin comenzi de export;
- întărirea măsurilor prudenţiale privind pieţele financiare, inclusiv prin crearea unui organism unic şi independent care să supravegheze atât piaţa bancară, piaţa de capital, cât şi cea a asigurărilor după modelul BaFin (Germania), Comision Bancare (Franţa), FSI (Anglia).

Finanțarea sustenabilă a protecției mediului

Prof. univ. dr. Gheorghe MANOLESCU

Economia mediului este un subdomeniu al ştiinţei economice care abordează aspectele de mediu, cuprinzând studierea teoretică şi empirică a efectelor politicilor naţionale sau locale de mediu, promovate în lume.

Economia mediului are o influenţă majoră asupra teoriilor *capitalului natural şi finanţelor mediului*, care pot fi considerate două subdomenii ale economiei mediului privind conservarea resurselor în valorizarea factorilor naturali şi a biodiversificării, în beneficiul oamenilor.

În centrul economiei mediului este conceptul de *eşec al pieţei,* ceea ce înseamnă că pieţele nu reuşesc să aloce eficient resursele, forme ale eşecului pieţei fiind *externalităţile, non excluziunea şi nonrivalitatea*, evaluarea *valorii economice a mediului* fiind un subiect major, utilizarea acesteia oferind beneficii tangibile care sporesc resursele naturale şi serviciile ecositemului.

Deteriorarea şi poluarea (DP) mediului reprezintă un *proces antropomorfic*, mediul constituind spaţiul înconjurător, cu perspectivă temporală, în care omul vieţuieşte şi fiinţează. Deteriorarea acestuia semnifică deteriorarea *parametrilor* de vieţuire şi fiinţare a omului în acest spaţiu, parametrii de care depind de un ansamblu de caracteristici ale participanţilor la mediu: *caracteristicile mediului înconjurător*, *caracteristicile mediului extern*, *caracteristicile speciei umane*, *caracteristicile omului ca individ.*

Deteriorarea şi poluarea mediului pot fi abordate din *cinci perspective criteriale*, şi anume: sursele; tipurile sau formele; fluxurile; efectele; riscurile.

Deteriorarea şi poluarea mediului, concretizată în efecte şi riscuri poluante, afectează ecosistemele naturale, îndeosebi filogenozele şi zoogenozele, distrugând suportul natural, biologic al ecosistemelor umane, ale vieţuirii omului. *Protecţia mediului semnifică, deci, protecţia omului.*

Acest proces de protecţie a mediului reprezintă, prin mecanisme, instrumente, instituţii un proces constituit de om pentru om, în cadrul său delimitându-se *cinci componente definitorii*: *poluatorii*, *poluaţii*, *decidenţii*, *politicile de protecţie*, *finanţarea protecţiei mediului.*

Realizarea protecţiei mediului presupune existenţa surselor financiare care să asigure finanţarea politicilor de mediu impuse de aceste costuri şi, în acest sens, pot fi delimitate, tipologic, *cinci surse de finanţare:* fondurile de mediu, bugetele suprastatale, statale sau ale administraţiilor locale; contribuţii voluntare, aportul financiar al firmelor poluatoare, dar şi poluate, participări filantropice (sponsorizări, donaţii etc).

Evidenţierea fluxurilor de finanţare a protecţiei mediului şi dimensionarea acestora necesită asamblarea *reţelelor* referitoare la zonele de mediu, deteriorarea şi poluarea acestora şi protecţia mediului într-un *model de reţea unitar*, care să cuprindă simplificat toate relaţiile (fluxurile) specifice relaţiilor dintre elementele reţelelor, care să permită delimitarea fluxurilor determinative ale finanţării protecţiei mediului. (...)

Reformarea sistemului financiar mondial - un imperativ al dezvoltării durabile

Conf. univ. dr. Ion CORBU
Facultatea de Finanțe și Bănci

Principala lecţie a actualei crize este aceea că pieţele financiare nu sunt în stare să stabilească preţuri corecte. Aceasta a condus la conştientizarea faptului că sistemul financiar actual, generator de mari inechităţi, disfuncţionalităţi, dezechilibre şi polarizări trebuie reformat din temelii.

S-a demonstrat astfel că „mâna nevăzută a pieţei", singură, nu poate face ordine în piaţă. Mai trebuie responsabilitate, control civic sau guvernamental şi etică. Pentru că, în timp ce în decursul a 50 de ani de doctrină neoliberală, profiturile au fost însuşite în regim privat, când a venit vremea deconturilor şi, potrivit legii dure a pieţei concurenţiale, actanţii, care şi-au însuşit aceste profituri, ar fi trebuit să fie lăsaţi în falimentul pe care, în fapt, şi l-au provocat, a trebuit să fie salvaţi pentru a salva sistemul. Preţul? Naţionalizarea pierderilor, respectiv, bani suportaţi de către toţi contribuabilii planetei.

Nereformarea sistemului şi limitarea doar la simpla lui salvare cu preţul înjectării a mii de miliarde de dolari şi euro ar putea avea, peste alţi câţiva ani, drept consecinţă, o nouă criză mult mai puternică şi cu efecte cu adevărat devastatoare.

Dezvoltarea durabilă nu poate fi realizată utilizând actualul sistem financiar internaţional, întrucât slăbiciunile şi vulnerabilităţile menţionate vin în contradicţie evidentă cu principiile dezvoltării durabile. Astfel, **principiul 8 potrivit căruia** „pentru a atinge dezvoltarea durabilă şi o calitate mai bună a vieţii pentru toţi oamenii, statele trebuie să reducă şi să elimine modelele nesustenabile de producţie şi consum [...] ", iar modelul sistemului financiar actual s-a dovedit nesustenabil. Pentru că este generator de dezechilibre majore – crize de tot felul – se află la originea dezvoltării capitalismului sălbatic, mondializării non-etice şi produce o mare şi imorală polarizare a lumii care este purtătoarea unui potenţial conflictogen, care, mai devreme ori mai târziu, se manifestă. Sistemul financiar actual vine în contradicţie şi cu **principiul 12 al dezvoltării durabile: „**Statele trebuie să coopereze pentru a promova un sistem economic internaţional deschis, care să conducă la creştere economică şi dezvoltare durabilă în toate ţările, pentru a se adresa mai bine problemelor privind degradarea mediului. Măsurile de politică comercială în scopuri legate de mediu nu trebuie să constituie mijloace de discriminare arbitrară sau nejustificată sau vreo constrângere ascunsă asupra comerţului internaţional.[...]" După cum s-a văzut, sistemul financiar actual nu poate asigura pe termen lung stabilitate şi, în loc să conducă la creştere economică şi dezvoltare durabilă, conduce la crize, recesiune, polarizare extremă bogaţi-săraci şi distrugerea mediului, intrându-se astfel în contradicţie cu generaţiile viitoare. Dacă mai amintim şi financiarizarea economiei, în sensul ruperii ei de economia reală, în care speculaţia ocupă locul principal, necesitatea regândirii unui nou sistem financiar-monetar internaţional devine imperativă. (...)

Importanța marketingului financiar-bancar în condițiile actuale

Prof.univ.dr.Gheorghe M. PISTOL,
Facultatea de Finanțe și Bănci

În condiţiile complexităţii şi dinamicii vieţii economico-sociale, în general, a mediului în care acţionează agenţii economici şi, mai ales, a crizei economico-financiare cu care se confruntă omenirea, rolul şi importanţa marketingului în activitatea financiar-bancară sunt tot mai mari. Un asemenea rol are în vedere aspecte precum dinamismul economico-social actual, asigurarea lichidităţii financiar-bancare, gestionarea riscului financiar-bancar, operaţiunile cu clientela. Răspunzători de creşterea importanţei marketingului financiar-bancar actual sunt o serie de factori, printre care trebuie amintiţi: creşterea semnificativă a sectorului serviciilor, în general, a celor bancare, în particular, complexitatea şi dinamismul mediului de marketing, mai ales a celui bancar, concurenţa tot mai acerbă ce se manifestă în acest domeniu şi, nu în ultimul rând, efectele crizei actuale. Într-un asemenea context, sunt necesare eforturi considerabile în direcţia perfecţionării activităţii de marketing, atât la nivel macroeconomic, cât şi la nivelul fiecărei unităţi bancare în parte.

Mai mult decât oricând, în prezent, în condiţiile crizei economico-financiare, activităţile desfăşurate în economie sunt supuse examenului riguros al pieţei, examen în urma căruia sunt „răsplătite" (recompensate sau sancţionate) eforturile depuse de participanţii la „competiţie". Desigur, piaţa înseamnă atât oportunităţi, cât şi constrângeri, eficienţa fiecărui agent economic participant la „jocul" pieţei depinzând de modul în care acesta se integrează în „regulile" unui asemenea joc. Viaţa actuală demonstrează, fără echivoc, faptul că eficienţa departajează „jucătorii" din piaţă, prezentul şi viitorul acestor jucători fiind rezultatul modului în care ei răspund cerinţelor unei pieţe tot mai pretenţioase, mai complexe şi mai dinamice.

Pe de altă parte, ca o consecinţă firească a modificărilor demografice şi, mai ales, a civilizaţiei, au loc profunde schimbări în comportamentul consumatorilor, aceştia devenind tot mai exigenţi. Asemenea modificări sunt de amploare şi au consecinţe puternice, astfel încât agenţii economici, fie ei producători, fie comercianţi, trebuie să ţină seama de procese şi fenomene precum acelea ale imigraţiei populaţiei (sub toate formele acesteia), îmbătrânirii populaţiei, creşterii duratei de viaţă, modificărilor din numărul şi structura familiilor (s-a diminuat, de exemplu, numărul de membri ai familiei medii, crescând numărul de gospodării cu un singur membru), dar, mai ales, creşterii veniturilor familiilor şi ale fiecărui individ în parte şi, nu în ultimul rând, ale „creşterii costului" timpului fiecărui individ în parte.

În acelaşi timp, creşterea complexităţii vieţii economico-sociale actuale, dinamismul mediului extern în care acţionează agenţii economici, creşterea exigenţelor acestuia, impun participanţilor la activitatea de piaţă modalităţi noi, modalităţi eficiente de implicare în mecanismele pieţei, fiind obligaţi să-şi restructureze radical strategiile şi poate chiar obiectul de activitate. Sunt necesare o nouă viziune de piaţă, o receptivitate adecvată la semnalele acesteia, la cerinţele mediului exterior, o investigare continuă a pieţei dar, mai ales, o capacitate crescândă de adaptare la aceste schimbări, dar şi de influenţare a pieţei şi, pe cât posibil, de direcţionare a acesteia.

Cu asemenea probleme se confruntă şi cei care îşi desfăşoară activitatea în domeniul financiar-bancar. Chiar cu mai multe şi mai dificile, având în vedere particularităţile mediului specific, complexitatea acestuia şi competiţia acerbă existentă pe piaţa financiar-bancară. (...)

Strategiile pentru situațiile de criză aplicabile mediului economic românesc

Lect. univ. drd. ELENA BICĂ
Asist. univ. master LENUȚA NUȚU,
Facultatea de Management Financiar
Contabil, Craiova

Economia şi mediul economic românesc

Economia este o succesiune de fenomene şi procese economice, o mişcare permanentă ce implică determinări de tipul cauză – efect şi funcţionale, între verigile sistemului economic, între treptele succesive ale evoluţiei acestuia, care se articulează în timp şi tind să menţină, cel puţin temporar, o anumită coeziune (stabilitate) a sistemului economic.

Economia înseamnă nu numai interdependenţă între factorii de producţie utilizaţi, între producţie şi consum, ci şi între domeniul economic şi celelalte domenii ale societăţii (juridic, politic, cultural – spiritual, moral etc.), care se manifestă ca un ansamblu de impulsuri, cu tendinţe şi intensităţi diferite asupra componentelor în mişcare ale economiei.

Economia naţională a României este afectată de contradicţiile economice, ce caracterizează dezvoltarea sistemului global, contradicţii care, uneori, se transformă în crize. Găsirea de soluţii viabile pentru depăşirea crizelor economice revine atât în sarcina Guvernelor statelor naţionale, cât şi în cea a Organismelor Economice Regionale şi Internaţionale. În vederea elaborării unor strategii eficiente de surmontabilitate a crizelor, trebuie, în mod imperativ, analizate cauzele, formele de manifestare şi consecinţele lor.

Contextul economic dificil al României

Disfuncţiile, dezechilibrele şi instabilitatea economică din România, dar şi cele existente pe plan mondial au un caracter generalizat, structural, complex şi se împletesc adeseori cu relaţiile externe de natură politico-economică.

Având în vedere că progresele din ştiinţa economică au fost generatoare de schimbări ample şi că economia naţională a României este afectată de contradicţiile economice transformate în crize, noua economie trebuie să se bazeze pe mijloace proprii - noi sau mai vechi, dar la un alt stadiu al cunoaşterii.

Aceasta presupune dezvoltarea (creşterea) durabilă, dar induce o altă abordare a însăşi dezvoltării (creşterii) durabile decât s-a făcut până acum.

Promovarea noii economii în România înseamnă acum o apropiere de standardele economiilor dezvoltate şi ale structurilor euro - atlantice, atât prin caracteristici generale, cât şi prin tendinţele pe termen lung.

Pentru a reuşi noua economie este necesar ca opţiunile de politică economică validate electoral să se concretizeze imediat în strategii pe termen mediu şi apoi, neapărat, în strategii pe termene foarte lungi (25-50 ani), pentru a asigura continuitatea şi complementaritatea acţiunilor economice. Aceasta ar contribui, totodată, la creşterea eficienţei în gestionarea resurselor şi aşa foarte limitate ale României. (…)

*În curând, la Editura Fundaţiei ***România de Mâine*****, va vedea lumina tiparului lucrarea „Dezvoltarea durabilă şi energii regenerabile", cuprinzând comunicările prezentate în cadrul conferinţei**

Ilustraţii de
Conf.univ.dr. Zenovic GHERASIM

Editura Fundației *România de Mâine*

Cartea universitară - ora lansărilor la Târgul Gaudeamus

Evidenta preocupare pentru ca noi titluri de carte universitară să ajungă cât mai curând la beneficiarii lor – studenții și profesorii de la Universitatea *Spiru Haret*, a determinat Editura Fundației *România de Mâine* să propună lansarea acestora în atmosfera elevată a Târgului *Gaudeamus*.

Primul promovat a fost volumul *Studenții întreabă. Profesorii răspund* prezentat în prima zi dedicată lansărilor.

Această carte, care aparent se adresează exclusiv studenților, vine să completeze instrumentele folosite de universitate în procesul de predare-evaluare, alături de manualele și suporturile de curs editate, de dotările tehnice utilizate în sălile de curs, de sistemul informatic de evaluare Blackboard, ce este, an de an, perfecționat, de *Opinia națională* – revista universității și de programele tv proprii, a spus în debut asistenta universitară Cristina **Dinu** de la Facultatea de Marketing și Afaceri Economice Internaționale.

Cartea oferă, pe lângă informațiile de care studenții și cei interesați au atâta nevoie, și o nouă formă de implicare a studentului în procesul de învățare. Oferă posibilitatea studentului de a pune întrebări, stimulându-i creativitatea, implicarea, capacitatea managerială și îmbogățirea cunoștințelor generale.

Conceput într-un amplu registru tematic, acest volum abordează o mare varietate de profiluri disciplinare: economie, sociologie, informatică, filologie, drept, geografie etc. – și tratează probleme vizând: globalizarea, dezvoltarea durabilă, managementul, rolul statului în economie.

Este, așadar, încă o modalitate prin care studentului de la Universitatea *Spiru Haret* îi sunt stimulate preocupările pentru lărgirea cunoștințelor, primind, în același timp, și o „apropiere" față de profesorii care vor răspunde întrebărilor lor. Îmi doresc ca studenții noștri și nu numai ei să primească această invitație la dialog și să parcurgă paginile acestei instructive cărți, a conchis prezentatoarea.

În următoarea zi, în cadrul fast oferit de Sala **Cupola**, au fost promovate trei lucrări, reprezentând adevărate valori culturale și educaționale, apărute sub semnătura unor autori ce se bucură de notorietate – profesor universitar doctor Ilie **Mihai**, conferențiar universitar doctor Adrian **Mahu** și conferențiar universitar doctor Valeriu **Râpeanu**.

Constantin **Florea**, directorul Editurii Fundației *România de Mâine*, a apreciat valoarea și actualitatea temelor abordate, remarcând puternica personalitate și competența celor care contribuie la promovarea lucrărilor.

Realmente mă onorează invitația de a prezenta lucrarea academică *Managementul activităților bancare* a prof. univ. dr. Ilie Mihai, care cuprinde elemente de veritabilă cercetare științifică, ce abia se înfiripă pe plan european,

descifrează evoluția pieții bancare cu virtuțile și servituțile ei, fenomenul crizei economice și consecințele acesteia asupra activității bancare, a subliniat prof. univ. dr. Constantin **Mecu**, prorector al Universității *Spiru Haret*. Ca și în alte lucrări, autorul pune accent pe noutățile absolute

apărute în acest domeniu, realizând cu rigoare științifică analiza econometrică, prin care se încearcă să se cuantifice fenomenul economic, a operațiunilor de trezorerie, a riscurilor pieței bancare, atât de bulversată pe timp de criză, referindu-se pe larg la Sistemul European de Decontări și Plăți (SEPA), la avantajele lui pentru fluidizarea plăților.

Mulțumind, cu cunoscuta modestie, participanților pentru că și-au sacrificat din timpul liber pentru a asista la acest eveniment, prof. univ. dr. Ilie Mihai a reiterat elementele care au accentuat caracterul aplicativ al lucrării, *Studiile de caz* care însoțesc fiecare capitol, propunând cititorilor soluții de rezolvare a unor probleme impuse de activitățile bancare, dar și aspecte care-i ajută să cunoască mecanismele intime ale acestora.

La inedita lucrare *București 550. Dezvoltarea urbanistică a Bucureștiului*, a conf. univ. dr. Adrian Mahu, s-a referit arhitectul Dan **Agent**, care, din capul locului, a mărturisit că este impresionat de această ambianță elevată.

Ai crede că avem de-a face cu încă o monografie a orașului, o fotografie care să marcheze împlinirea unei vârste rotunde. Poate că asta a fost ideea, numai că Adrian Mahu nu este un simplu fotograf. Cartea sa este un adevărat portret al orașului de pe Dâmbovița, pentru că autorul este nu numai arhitect, ci și un desenator de talent, îndrăgostit de orașul care l-a adoptat, l-a format și l-a stimulat ca intelectual. Un portret și, în același timp, un autoportret. Pentru că Adrian Mahu se apropie de personajul său nu numai cu interes și dăruire, dar găsește prilejul de a formula un manifest înflăcărat privind menirea adevărată a arhitectului, mărturisindu-și crezul despre

această meserie, ce are pe alocuri caracter demiurgic.

Sintagma cu care se deschide cartea spune totul: „arhitectul trebuie să devină făuritor de civilizație". Probabil că a sosit timpul ca arhitectul să mediteze la rosturile adevărate ale profesiei lui, spune autorul. Și încheie cu umilința specifică artistului autentic, spunând că „oricât și-ar imagina el «arhitectul» nu va putea egala perfecțiunea Paradisului, care a fost Pământul, iar munții vor fi întotdeauna mai înalți și mai semeți decât orice zgârie-nori".

Cartea lui Adrian **Mahu** este, totodată, o mărturisire a unui îndrăgostit, așa cum suntem mulți dintre trăitorii acestui oraș minunat. Autorul își găsește sprijinul în a-și omagia personajul portretizat în adnotările unor mari arhitecți, cum a fost Le Corbusier, care spunea: *Bucureștii sunt nu numai Paris, ci mai mult, ... Bucureștii sunt toate zilele în sărbătoare*.

Am încercat să vin cu ceva nou, dar și cu ceva substanțial, să mă raportez la toți ceilalți care au abordat această temă, în fața cărora fac o reverență – a mărturisit conf. univ. dr. Adrian **Mahu**. Rațiunea de

la care am purces la elaborarea acestui volum a pornit de la faptul că cele 16 episoade, care au apărut în paginile revistei *Opinia națională,* puteau fi înmănuncheate într-un volum care, chiar dacă nu are strălucirea policromiei, poate interesa cercuri largi de cititori, nu doar pe studenții noștri.

Îmi permit să-l contrazic pe domnul Adrian Mahu, care a manifestat o excesivă modestie nu numai acum și aici, ci pe tot parcursul colaborării noastre – a subliniat doamna Mioara **Vergu Iordache**, directoarea revistei *Opinia națională*. Sunt convinsă că nu numai noi, cei cu spirit haretist, vom descoperi în paginile volumului adevărate diamante, în alb-negru, mai subtile decât strălucitoare policromii, valori intelectuale, care ne bucură și ne încântă, admirând imaginile arhitecturii românești, desenate cu talent și eleganță de autorul acestei elevate lucrări.

În continuarea intervenției sale, doamna Mioara **Vergu Iordache** a făcut o prezentare a lucrării domnului conf. univ. dr. Valeriu **Râpeanu** *File de istorie trăită și studiată*, care sub genericul *În dialog cu...* a realizat un serial de interviuri cu personalități de marcă ale istoriei și culturii românești difuzate de TVRM.

De fapt, lucrarea este o întrepătrundere între studiile de istorie și episoadele trăite de cei solicitați să răspundă la întrebările domnului Râpeanu, ceea ce conferă volumului – care, cu siguranță va fascina cititorii –, un caracter viu, adevărat. Multe din texte dezvăluie aspecte originale, mai mult sau mai puțin cunoscute de publicul larg, așa cum este cel vizând declanșarea celui de-al Doilea Război Mondial. Și dacă momentul pentru lansarea ei a avut loc în ajunul Zilei Naționale a României n-a fost întâmplător, ci este un omagiu adus înaintașilor care s-au jertfit.

Coincidență sau nu, ieri, 27 noiembrie, s-au împlinit 69 de ani de la moartea eminentului savant Nicolae Iorga, asasinat în pădurea Strejnicu, eveniment pe care l-am marcat la Vălenii de Munte, unde am prezentat primul volum din ediția critică a cărții „*Oameni care au fost*" a marelui patriot român – a precizat la începutul intervenției sale domnul Valeriu **Râpeanu**, povestind că participanții au fost de-a dreptul șocați când, punând întrebarea deloc retorică unde-i pădurea, organizatorii au fost puși în încurcătură, întrucât aceasta a cam... dispărut.

Vreau să subliniez că inițiatoarea realizării acestui volum a fost doamna Mioara Vergu Iordache, cu care au avut plăcutul prilej să colaborez.

Beneficiind de ospitalitatea postului TVRM am încercat să aduc personalități care să ajute la înțelegerea unor evenimente din istoria și cultura românească. De pildă, ne-am referit la nefericitul eveniment care a fost cel de-al Doilea Război Mondial, generații întregi trăind cu spaima cumplitelor bombardamente care le-au marcat viața, în timpul cărora au dispărut familii întregi.

Precizând că acest gen de texte, în care întrebările decurg unele din altele, este specific audiovizualului, seria interviurilor într-o asemenea manieră va fi continuată, propunându-se ca ele să se constituie într-o mărturie peste vremuri ale adevărului istoric astfel descifrat, întregit, nuanțat.

Este evident că lucrarea Valeriu Râpeanu în dialog cu... *File de istorie trăită și studiată* nu are numai un scop didactic, ci și de cercetare științifică, iar meritele sunt ale profesorilor care au susținut aceste incitante dialoguri, nu mai puțin ale Televiziunii *România de Mâine,* care le-a găzduit cu generozitate, revistei *Opinia națională,* care a publicat multe dintre ele în premieră, și, Editurii *România de Mâine,* care vi le prezintă astăzi, dar mai ales conducerii Universității *Spiru Haret*, care a făcut posibilă existența condițiilor și atmosferei propice pentru creație – a conchis domnul Constantin Florea, directorul Editurii, încheindu-se astfel un adevărat regal dedicat cărții și iubitorilor de carte.

Adela DEAC
Foto: Corina GHIGA

Alba Iulia – *Congresul Spiritualității Românești*

Mai multă fermitate românească este imperios necesară

Motto:
„Neamul nostru rămâne
și pentru că el participă,
în felul lui, la eternitatea ființei"

Constantin Noica
Pagini despre sufletul românesc (1944)

În fiecare an, la Alba Iulia, reprezentanți ai comunităților din cele mai îndepărtate colțuri ale mapamondului se adună pentru a participa la *Congresul Spiritualității Românești* și a vorbi despre viața pe care o duc și despre dorurile care-i mistuie. Ajuns la a XIII-a ediție, acest eveniment cu o încărcătură emoțională aparte, plin de semnificații, care a avut loc la Casa de Cultură a Studenților din Alba Iulia, în preajma Zilei Naționale a României, a avut ca temă majoră de dezbateri *Europenizarea României și Românii Europeni*.

Lucrările Congresului s-au desfășurat în trei secțiuni distincte: „*Românii de pretutindeni în căutarea legii care să-i confirme*", „*Bătălia lui Grigore Vieru și schimbările din Basarabia – prezent și viitor*" și „*Alba Iulia, simbol al recuperării Daco-Române și al unității tuturor românilor*".

Au fost prezenți peste 250 de participanți din 38 de țări, și este remarcabil faptul că, anul acesta, pe lângă românii din Bulgaria, Basarabia, Austria, Belgia, Serbia, Italia, Germania au fost prezenți și reprezentanți ai comunităților românești din S.U.A., Australia, Finlanda, Kazahstan, ultimele două fiind la o depărtare de România de peste 3.000 de kilometri.

Exprimând până la definire starea de sete de unire, toți purtătorii de mesaj, fie că erau români din Basarabia, din Serbia, Bucovina de Nord, din SUA, Rusia, Germania, Spania, fie din Finlanda sau Kazahstan, mari personalități ale culturii române printre care Nicolae Dabija, Mihai Cimpoiu, Timoftei Ursu, Vasile Tărâțeanu, Eugen Doga, au pledat cu convingere pentru unire.

Impresionant a fost, de pildă, cuvântul marelui patriot Nicolae Dabija, continuatorul lui Grigore Vieru ca port-stindard în lupta unioniștilor basarabeni. Acesta a arătat că pe vremea lui Gorbaciov, la un congres al deputaților, ce a avut loc la Moscova, părintele „perestroicii" și a „glaznost"-ului a afirmat că, pentru realizarea unirii Basarabiei cu patria mamă ar fi nevoie de un referendum, dar unul la care să nu voteze doar cetățenii moldoveni, ci și românii, pentru că România este țara căreia i s-a smuls acest teritoriu, prin forță. Oricum, o propunere ar trebui să fie luată în considerare de Europa, cu aceeași seriozitate cu care s-a luat în seamă desființarea zidului Berlinului. Dărâmarea celor 684 de kilometri de sârmă ghimpată ce despart Basarabia de Uniunea Europeană!

Referindu-se la un demers făcut la nivelul Consiliului Europei încă din anul 1996, președintele Congresului, poetul și omul politic Adrian Păunescu a explicat că este vorba despre propunerea de a se declara nul și neavenit Pactul Ribbentrop-Molotov, cu toate prevederile sale, fapt ce ar determina și eliminarea efectelor acestuia. Din nefericire, afirma Adrian Păunescu cu amărăciune, de atunci și până acum propunerea zace uitată pe undeva, deoarece la momentul respectiv nu a fost semnată de niciun parlamentar român. Culmea, au semnat-o lituanienii, letonii, estonii, italienii, dar românii ba! Și nici nemții, căci se consideră, oarecum, parte a tratatului. Mai multă fermitate românească este imperios necesară.

Au mai luat cuvântul Ivan Alexandru din Bulgaria, Vasile Tărâțeanu din Bucovina, Ioan Cizmaș din Serbia, Liviu Petrilă din Finlanda, Ioana Ungureanu din Italia etc. Dar de-a dreptul mișcător a fost Ștefan Brailer, din Germania, care a vorbit despre „apartenența la nicăieri" a românilor aflați în patria lui Goethe.

„Am venit aici să mă încarc de românism și apoi să mă întorc acasă, deși nu știu unde se potrivește acest termen mai bine: în Germania sau în România? Noi, românii din Germania suferim de sindromul „apartenenței la nicăieri". Aici sunt neamțul, iar acolo sunt românul. Cineva trebuie să ne apere de umilința la care suntem supuși în multe țări ale Europei din partea mass media, deci, inclusiv din partea celei germane. Nu demult, un jurnalist de televiziune a râs în direct de Herta Muller, deținătoarea Premiului Nobel pentru Literatură, desconsiderând-o pentru originea ei română. Și ca să fie batjocura completă, i-a tăiat cartea cu fierăstrăul în fața camerelor de luat vederi și a aruncat-o într-o găleată... Congresul nu este un zid al plângerii, ci un parlament, așa că îndrăznesc să fac un apel: avem nevoie de protecția statului român oriunde ne-am afla, căci acum parcă suntem singuri pe frontul de Vest, supuși la concedieri fără motiv și la discriminări de tot felul. Ar trebui să beneficiem de asistență juridică gratuită și de gratuitate pentru a veni măcar o dată pe an acasă, în România".

„În Finlanda trăiesc acum 700 de români și aproximativ 50-60 de români din Basarabia. Eu sunt de loc din Bacău, dar am plecat din România în 1990. Am avut un contract de muncă în Norvegia, dar

> • „Congresul Spiritualității Românești nu este un zid al plângerii, ci un autentic parlament • Trebuie să dispară 684 de kilometri de sârmă ghimpată • Mai multă fermitate românească este imperios necesară • Apartenența la nicăieri a românilor din Germania • Nevoia de protecție a statului român oriunde ne-am afla • Văd acum România ca pe o căpșună • Diferențele și apropierile între România și o altă țară foarte îndepărtată • Un tulburător *Mesaj pentru Unire* • Granița de pe Prut trebuie mutată cât mai curând într-un muzeu."

întâmplarea a făcut să rămân în Finlanda", a spus Liviu Petrilă, în vârstă de 57 de ani. Bărbatul care reprezintă una dintre țările cele mai apropiate de cercul polar lucrează ca profesor într-o școală și spune că, în Finlanda, studiile sunt de mai mult timp recunoscute, iar din acest punct de vedere nu sunt probleme pentru românii care locuiesc acolo. „Am terminat Facultatea de Sport și încă de acum aproape 20 de ani de când am ajuns în Finlanda am lucrat în școală". Băcăuanul este pentru a doua oară la „Serbările Unirii" și a avut posibilitatea să facă și câteva observații. „Finlandezii au un proverb care spune că țara lor este ca o căpșună, iar alte țări mătrăgună. Eu acolo am început să văd România ca pe o căpșună, aș vrea să aud doar lucruri bune despre țara mea", a mai spus Liviu Petrilă.

Diferențele și apropierile între România și o altă țară foarte îndepărtată, Kazahstan, au fost sesizate de Nikolay Plușchis, în vârstă de 24 de ani. „În Kazahstan trăiesc aproape 20.000 de români. Majoritatea au ajuns în această țară fără voia lor și sunt urmașii românilor și basarabenilor deportați după al Doilea Război Mondial. Eu m-am născut acolo. Tatăl meu este român, iar mama rusoaică. În casă, cu tata vorbesc românește". Nikolay Plușchis este pentru a treia oară aici, alături de tatăl său. „Este altă mentalitate în România, am observat asta în anii de studențe. Eu am terminat însă Facultatea de Științe Economice la Timișoara. Românii din Kazahstan nu au atâta deschidere, dar mie îmi e dor și de cei de acolo și de cei de aici, când sunt departe", a mai precizat tânărul care, la acest moment, trebuie să aleagă între cele două țări.

Din afirmațiile lui Mihai Prepeliță, poet, artist plastic și jurnalist din Republica Moldova, acesta a participat la fiecare reuniune a *Congresului Spiritualității Românești.* „De fiecare dată avem un vis, și suflarea noastră nu ar avea niciun preț și nicio valoare dacă nu ne-am reuni la Alba Iulia pentru a elabora o strategie a reîntregirii neamului și a reîntregirii țării. Eu, fiind bucovinean, m-am aflat 12 ani în Basarabia, 30 de ani în Rusia, mă preocupă problema românilor din spațiul ex-sovietic. Avem români în toate regiunile importante ale Rusiei. Viitorul ne aparține. Poate e un gând fantastic, dar sper ca în 2012, la 200 de ani de la răpirea Basarabiei, să ne vedem toți împreună", a spus Mihai Prepeliță.

De altfel, recentele schimbări politice din Republica Moldova au făcut ca acest subiect să domine Congresul de la Alba Iulia.

Nicolae Dabija, președintele Forumului Democrat al Românilor din Republica Moldova, a citit de la tribună o declarație pe care a numit-o patetic „Manifestul pentru Unire". „Am propus crearea unei comisii moldo-română la nivel guvernamental, care să se numească Comisia România-Republica Moldova, de lichidare a consecințelor Pactului Ribbentrop-Molltov. Vrem să începă să funcționeze către sfârșitul acestui an, pentru ca în anul 2012 să reușim să fim ceea ce am fost înainte. Nu trebuie să așteptăm ca alții să ne facă dreptate".

„...Am vrea foarte mult ca România să nu își uite concetățenii. România are nevoie de toți românii, inclusiv de cei care locuiesc în Basarabia", se subliniază în Manifest.

De asemenea, se amintește că România nu ar trebui să uite că, în afara ei, mai trăiesc aproape 10 milioane de români, „împrăștiați" în diverse țări ale lumii.

Nicolae Dabija a susținut că basarabenii sunt capabili să-și suporte «singuri nota de plată, cheltuielile legate de unificarea sistemelor energetice, economice, monetare, salariale, de sănătate și celelalte».

„Basarabenii se vor descurca și singuri. Avem nevoie de altfel de subvenții: subvențiile morale, care, la ora actuală, sunt cele mai importante și pe care de 20 de ani nu le-am avut decât la modul declarativ din partea oamenilor politici".

Forumul Democrat al Românilor din Republica Moldova vede renașterea Republicii Moldova prin promovarea valorilor românești. „Europenizarea Basarabiei poate avea loc doar prin reromânizarea ei", se apreciază în *Manifestul pentru Unire*.

Românii de pretutindeni vor o lege cu dedicație. În acest context, Congresul a adoptat o rezoluție prin care solicită elaborarea unei strategii coerente a statului român referitoare la românii din alte țări, și, pe baza acesteia, a unei legi generale privind românii de pretutindeni.

Participanții la congres au salutat normalizarea relațiilor dintre România și Republica Moldova, dar și-au exprimat îngrijorarea față de ceea ce ei au numit „acțiuni extremiste și administrative care urmăresc ștergerea identității românilor" din Ucraina, în zonele Cernăuți, Hotin și sudul Basarabiei. Totodată, ei au cerut intervenția statului român pentru respectarea dreptului la învățământ în limba maternă și la oficierea serviciului religios în limba română, în Serbia.

Credința că anexarea Basarabiei va fi reparată în UE, dar anularea consecințelor Pactului Ribbentrop-Molotov va fi posibilă doar prin rezolvarea problemelor economice și de funcționare a statului, după model european, a străbătut cuvântul tuturor vorbitorilor.

De altfel, conform sondajelor, 80% dintre basarabeni se vor în Uniunea Europeană iar 70% își doresc cetățenia română, un milion de basarabeni depunând cerere de redobândire a cetățeniei române. „România a devenit atractivă, ea este, pentru basarabeni, Europa".

„Azi într-o Europă fără granițe, unica valabilă e cea dintre români și români. Iar granița de pe Prut trebuie mutată cât mai curând într-un muzeu. Acolo e locul ei", a opinat omul de cultură basarabean, Nicolae Dabija.

Congresul Spiritualității Românești s-a încheiat, dar rezonanțele lui în actualitate au rămas, conferindu-i acestuia parcă mai mult ca niciodată, un caracter dureros de aplicat și o consistență care confirmă adevărul că românilor de pretutindeni le pasă de soarta țării.

Maria Adela DAVIDESCU

Programele Televiziunii *România de Mâine* și RRM Student FM

TVRM Educațional

LUNI – 14 decembrie 2009

06:00 *Promo USH*
06:05 **Agricultura și alimentația** (r)
07:00 **Academica – Ateneul artelor**. Emisiune de Mircea Micu (r)
08:00 **Virtuți și vicii**. Emisiune de Alexandru Lucinescu
08:30 **Românul, cetățean european.** Emisiune de Gheorghe Onișoru
09:00 **Revista presei (r)**
09:30 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
13:00 **Vedetele și fanii lor.** Emisiune de Narcisa Tcaciuc
14:00 **TVRM-*edicina*.** Prof. univ. dr. Constantin Dumitrache la dispoziția dvs.
14:58 *Promo USH*
15:00 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
18:30 **Film documentar**: **Supertehnologii**
19:00 **Haretiștii.** Emisiune de Mugur Popovici
19:30 **Lumea cu telecomanda.** Realizator Diana Popescu
20:00 **Apel telefonic.** Emisiune de George Nicolau
21:00 **Academica – Știință.** Emisiune de Alexandru Mironov
22:00 **Revista presei**. Emisiune de George Nicolau și Simona Șerban
22:30 **Film serial**: Destine furate – Filipine, 2002 (ep. 29)
23:15 **Contrapunct.** Emisiune de George Marinescu
00:00 **Teleamfiteatru** (r)
04:00 **Apel telefonic** (r)
05:00 **Invitatul de la ora 13** (r)

MARȚI – 15 decembrie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 **Cronica scepticului** (r)
06:40 **Din sălile de concert** (r)
07:00 **Drumuri, drumuri, drumeții** (r)
07:30 **Haretiștii** (r)
08:00 **Nimic fără lege**. Emisiune de Florin FăinișI
08:30 **Gândești, deci exiști.** Emisiune de Victorița Duțu
09:00 **Revista presei** (r)
09:30 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
13:00 **Invitatul de la ora 13.** Emisiune de Sorin Lupașcu
14:00 **Din sălile de concert.** Emisiune de Mihai Darie
14:30 **Lumea circului – reportaj de la Circul Globus**
15:00 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
18:30 **Film documentar**: Supertehnologii
19:00 **Ani de liceu.** Emisiune de Mugur Popovici
19:30 **Viața ca un spectacol**. Emisiune de Viorel Popescu
20:00 **Gazonul fierbinte.** Emisiune de Mugur Popovici
21:00 **Academica – Istoria care doare.** Emisiune de Mircea Dogaru
22:00 **Revista presei**. Emisiune de George Nicolau și Simona Șerban
22:30 **Film serial**: Destine furate – Filipine, 2002 (ep. 30)
23:15 **Profil spiritual.** Emisiune de Valeriu Râpeanu
00:00 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret***
04:00 **Contrapunct** (r)
05:00 **Din lumea cu doruri multe** (r)

MIERCURI – 16 decembrie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 **Caragiale în jurnale** (r)
06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
07:00 **Mânăstirile de sub munte** (r)
07:30 **Ani de liceu** (r)
08:00 **Aplauze pentru haretiști**. Emisiune de Carmen Stoianov
08:30 **Comorile orașului**. Emisiune de Cezar Lungu
09:00 **Revista presei** (r)
09:30 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
13:00 **Lumea văzută de aproape.** Emisiune de Neagu Udroiu
14:00 **TVRM-*edicina*.** Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs.
15:00 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
18:30 **Caragiale în jurnale.** Emisiune de Viorel Popescu
19:00 **Performeri în arenă.** Emisiune de Mugur Popovici
19:30 **Generalul Cinema – film documentar**
20:00 **Din lumea cu doruri multe.** Emisiune de Florin Racoci
21:00 **Academica – Economia pentru cine?** Emisiune de Ilie Șerbănescu
22:00 **Revista presei**. Emisiune de George Nicolau și Simona Șerban
22:30 **Film serial**: Destine furate – Filipine, 2002 (ep.31)
23:15 **Contrapunct.** Emisiune de George Marinescu
00:15 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret*** (r)
04:00 **Vedetele și fanii lor** (r)
05:00 **În căutarea folk-ului pierdut** (r)

JOI – 17 decembrie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 **Caragiale în jurnale** (r)
06:40 **Din sălile de concert** (r)
07:00 **Geneza unui vis** (r)
07:30 **Performeri în arenă** (r)
08:00 **Echipele „Gusti”**. Emisiune de Florian Tănăsescu
09:00 **Revista presei (r)**
09:30 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
13:00 **La hanul morăriței.** Emisiune de Paulina Irimia
14:00 **TVRM-*edicina*.** Prof. univ. dr. Andrei Firică la dispoziția dvs.
15:00 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
18:30 **Film documentar**: **Supertehnologii**
19:00 **Lauri pentru liceeni.** Emisiune de Cristina Matei
19:30 **Caragiale în jurnale.** Emisiune de Viorel Popescu
20:00 **Întâlnire cu folclorul.** Emisiune de Theodora Popescu
20:30 **Forum Național *Spiru Haret*.** Emisiune de Ciprian Vasilescu
21:00 **Academica – Cărți în instanță.** Emisiune de Florin Rotaru
22:30 **Revista presei**. Emisiune de George Nicolau și Simona Șerban
22:30 **Film serial**: Destine furate – Filipine, 2002 (ep. 32)
23:15 **Părinți și copii.** Emisiune de Dan Mironescu
00:00 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret***
04:00 **Contrapunct** (r)
05:00 **Miorița** (r)
05:30 **Deschide cartea!** (r)

VINERI – 18 decembrie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 **Caragiale în jurnale** (r)
06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
07:00 **Forum Național *Spiru Haret*** (r)
07:30 **Lauri pentru liceeni** (r)
08:00 **Muz-Art.** Emisiune de cultură muzicală. Realizator Nicolae Dumitru
09:00 **Revista presei (r)**
09:30 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
13:00 **Femeia – adevăr și poveste**. Emisiune de Ana Maria Ghiur
14:00 **Din sălile de concert.** Emisiune de Mihai Darie
14:30 **Cronica ST.** Emisiune de Cristian Român
15:00 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret****
18:30 **Caragiale în jurnale.** Emisiune de Viorel Popescu
19:00 **Drumuri, drumuri, drumeții.** Emisiune de Vasi Cărăbuț
19:30 **Geneza unui vis.** Emisiune de Violeta Screciu
20:00 **Apel telefonic.** Emisiune de George Nicolau
21:00 **Casă dulce românească.** Emisiune de Cătălin Maximiuc
22:00 **Revista presei**. Emisiune de George Nicolau și Simona Șerban
22:30 **Istorie și istorii.** Emisiune de Mircea Dogaru
00:00 **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret*** (r)
04:00 **Apel telefonic** (r)
05:00 **Gazon fierbinte** (r)

SÂMBĂTĂ – 19 decembrie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 **Caragiale în jurnale** (r)
06:30 **Casă dulce românească** (r)
07:30 **Generalul Cinema** (r)
08:00 **Stele de mâine**. Emisiune de Dumitru Lupu
09:00 **Deutsche Welle.** Emisiune de Diana Popescu
09:30 **Întâlnire cu folclorul**. Emisiune de Theodora Popescu
10:00 **Film artistic: Fiul lui Monte Cristo (SUA)**
12:00 **Agricultura și alimentația**. Emisiune de Gheorghe Predilă
12:57 *Promo*
13:00 **En garde!** Emisiune de Carmen Fulger
14:00 **Vorbiți, scrieți românește.** Emisiune de Valeriu Marinescu
14:30 **Adevăratele stele.** Emisiune de Sorin Lupașcu
15:58 *Promo*
16:00 **Mânăstirile de sub munte**. Emisiune de Sorin Bejan
16:30 **Cinepanorama.** Emisiune de Eugen Atanasiu
17:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi**
18:30 **Contrapunct.** Emisiune de George Marinescu
19:30 **Am venit cu drag la voi.** Emisiune de Georgel Nucă
21:30 **Lumea pe dos**. Emisiune de Viorel Popescu
22:30 **Film artistic românesc: Haiducii (1966).** Regia Dinu Cocea, scenariu Eugen Barbu. Distribuția: Toma Caragiu, Marga Barbu, Fory Etterle, Ion Finteșteanu. Povestea se centrează în jurul haiducului Amza, evadat de la ocna unde fusese închis în urma trădării lui Sârbu, fratele său de cruce. Sârbu i-a luat tot, inclusiv femeia cu care s-a drăgostit, și a ajuns șef peste arnăuții domnitorului. Acum strânge biruri de la oamenii săraci, pentru a potoli setea domnitorului și a turcilor, în timp ce Amza caută să își adune ceata de haiduci ce luptaseră cândva alături de el.
00:00 **Cafè concert**. Emisiune de Sorin Petre
00:30 **Adevăratele stele** (r)
02:00 **Lumea pe dos** (r)
03:00 **Academica – Știință** (r)
04:00 **Am venit cu drag la voi** (r)

DUMINICĂ – 20 decembrie 2009

06:00 *Promo USH*
06:10 **Cinepanorama** (r)
06:30 **Universul cuvintelor** (r)
07:00 **Cronica ST** (r)
07:30 **Deschide cartea !** Emisiune de Alexandru Mironov
08:00 **Lumină în suflet.** Emisiune de Sorin Bejan
09:00 **Basmele copilăriei.** Emisiune de Carmen Fulger
10:00 **Film artistic: Lassie și căutătorii de aur (SUA)**
12:00 **Scena ca istorie.** Emisiune de Violeta Screciu
13:00 **Cronica scepticului**. Emisiune de Cristian Român
13:30 **Miorița – antologie de folclor tradițional.** Emisiune de Ioan Filip
14:00 **Ateneul artelor.** Emisiune de Mircea Micu
15:00 **Teatrul în fotoliul de acasă.** Emisiune de Viorel Popescu
16:00 **În căutarea folk-ului pierdut**. Emisiune de Maria Gheorghiu
17:00 **Clubul diplomaților** Emisiune de Mihaela Mihailide
17:30 **Dor de-acasă.** Emisiune de divertisment. Realizator Puiu Stoicescu
19:30 **Grădina cu statui.** Emisiune de Neagu Udroiu
20:30 **Galele TVRM organizate de Societatea Națională *Spiru Haret* pentru Educație, Știință și Cultură – best of.** Emisiune de Georgel Nucă
22:30 **Film artistic: Adevărul din inimă (SUA, 1946).** Regia: Sam Wood. Distribuție: Ginger Rogers, Jean-Pierre Aumont, Adolphe Menjou, Melville Cooper. Arlette Lefo fuge de la școala de corecție și ajunge să lucreze pentru un hoț de buzunare. La prima ei tentativă de furt este prinsă în flagrant delict de către un bărbat din înalta societate. El o va pune să-i facă o favoare la o petrecere din înalta societate, unde se va întâlni și îndrăgosti de un diplomat tânăr și bogat.
00:00 **Cafè concert.** Emisiune de Sorin Petre
00:30 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)
01:30 **Dor de-acasă** (r)
03:30 **Galele TVRM** (r)
05:30 **Clubul diplomaților** (r)

*În emisiunea **Teleamfiteatrul Universității *Spiru Haret*, sunt prezentate Consultații pentru sesiunea de examene.** Emisiunea este realizată în cadrul Departamentului Învățământ.

TVRM Cultural

LUNI – 14 decembrie 2009

06.00 **Mapamond cultural (r)**
06.30 **Vorbiți, scrieți românește (r)**
07.00 **La sfat cu medicul (r)**
07.30 **Forum Național *Spiru Haret* (r)**
08.00 **Stele de mâine**
08.20 **Poeți și poeme**
08.30 **Aplauze pentru haretiști (r)**
09.00 **Academia copiilor (r)**
10.00 **Lumea văzută de aproape (r)**
11.00 **Am venit cu drag la voi (r)**
13.00 **Academica – Cărți în instanță (r)**
14.00 **Ecumenica (r)**
15.00 **Din lumea cu doruri multe (r)**
16.00 **Cronica scepticului**
16.30 **Mapamond cultural**
17.00 **Academica – Ateneul artelor (r)**
18.00 **Film serial: Dragoste oarbă**
19.00 **Scena ca istorie**
20.00 **Agricultura și alimentația**
21.00 **Amfiteatru cultural – Consum cultură**
22.00 **Românul – cetățean european (r)**
22.25 **Poeți și poeme (r)**
22.30 **Film artistic românesc(r)**
23.50 *Promo*

MARȚI – 15 decembrie 2009

06.00 **Contrapunct**
07.00 **Miorița (r)**
07.30 **Revista presei**
08.00 **Stele de mâine**
08.20 **Poeți și poeme**
08.30 **Film serial: Dragoste oarbă (r)**
09.30 **Muzică populară (r)**
10.00 **Economia, pentru cine?**
11.00 **Amfiteatru cultural – Consum cultură (r)**
12.00 **Cinepanorama (r)**
12.30 **Cronica ST (r)**
13.00 **Invitatul de la ora 13 - direct**
14.00 **La sfat cu medicul**
14.30 **Muzică populară**
15.00 **Arta documentarului**
16.00 **Parodi press (r)**
16.30 **Mapamond cultural**
17.00 **Gândești, deci exiști**
17.30 **Clubul diplomaților (r)**
18.00 **Film serial: Dragoste oarbă**
19.00 **În căutarea folk-ului pierdut**
20.00 **Nimic fără lege!**
20.30 **Academica – Ateneul artelor**
21.30 **Comorile orașului (r)**
22.00 **Generalul Cinema**
22.30 **Poeți și poeme (r)**
22.35 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi**
23.50 *Promo*

MIERCURI – 16 decembrie 2009

06.00 **Economia, pentru cine? (r)**
07.00 **Mapamond cultural (r)**
07.30 **Revista presei**
08.00 **Stele de mâine**
08.20 **Poeți și poeme**
08.30 **Film serial: *Dragoste oarbă* (r)**
09.30 **Muzică populară**
10.00 **Gazonul fierbinte**
11.00 **Gândești, deci exiști (r)**
11.30 **Mânăstirile de sub munte (r)**
12.00 **Adevăratele stele (r)**
13.30 **Jurnale în stil Caragiale**
14.00 **TVRM-edicina - direct**
15.00 **Arta documentarului**
16.00 **Miorița**
16.30 **Mapamond cultural**
17.00 **Femeia, adevăr și poveste**
18.00 **Film serial: *Dragoste oarbă***
19.00 **Istoria cu învățătură**
20.00 **Comorile orașului**
20.30 **Deschide cartea (r)**
21.00 **Echipele „Gusti”**
22.00 **Virtuți și vicii**
22.30 **Poeți și poeme (r)**
22.35 **Cinepanorama**
23.00 **Aplauze pentru haretiști (r)**
23.30 **La sfat cu medicul (r)**
23.55 *Promo*

JOI – 17 decembrie 2009

06.00 **Contrapunct**
07.00 **Jurnale în stil Caragiale (r)**
07.30 **Revista presei**
08.00 **Stele de mâine**
08.20 **Poeți și poeme**
08.30 **Film serial: *Dragoste oarbă* (r)**
09.30 **Muzică populară (r)**
10.00 **Grădina cu statui (r)**
11.00 **Galele TVRM (r)**
13.00 **Sisteme de valori în criză (r)**
14.00 **TVRM-edicina - direct**
15.00 **Cafè concert (r)**
15.30 **Știință și spiritualitate (r)**
16.30 **Mapamond cultural**
17.00 **La Hanul Morăriței**
18.00 **Film serial: *Dragoste oarbă***
19.00 **Confesiuni plastice**
20.00 **Românul, cetățean european**
20.30 **Recital muzical**
21.00 **Amfiteatru cultural – Istorie și istorii**
22.30 **Poeți și poeme (r)**
22.35 **Parodi press**
23.00 **Clubul diplomaților**
23.30 **Forum Național *Spiru Haret* (r)**
23.55 *Promo*

VINERI – 18 decembrie 2009

06.00 **Agricultura și alimentația (r)**
07.00 **Recital muzical (r)**
07.30 **Revista presei**
08.00 **Stele de mâine**
08.20 **Poeți și poeme**
08.30 **Film serial: Dragoste oarbă (r)**
09.30 **Amintiri de la filmare (r)**
10.00 **En garde! (r)**
11.00 **Scena ca istorie (r)**
12.00 **În căutarea folk-ului pierdut (r)**
13.00 **Jurnale în stil Caragiale**
13.30 **Casa noastră (r)**
14.00 **Muz-art (r)**
15.00 **Teatru (r)**
16.00 **Istoria cu învățătură (r)**
17.00 **Echipele „Gusti” (r)**
18.00 **Vedetele și fanii lor (r)**
19.00 **Femeia, adevăr și poveste (r)**
20.00 **Galele TVRM**
22.00 **Performeri în arenă**
22.30 **Poeți și poeme (r)**
22.35 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi (r)**
23.55 *Promo*

SÂMBĂTĂ – 19 decembrie 2009

06.00 **Contrapunct**
07.00 **Mapamond cultural (r)**
07.30 **Revista presei**
08.00 **Stele de mâine**
08.20 **Poeți și poeme**
08.30 **Jurnale în stil Caragiale**
09.00 **Academia copiilor**
10.00 **Cronica scepticului (r)**
10.30 **Aplauze pentru haretiști**
11.00 **La Hanul Morăriței (r)**
12.00 **Teatru**
13.00 **Invitatul de la ora 13 (r)**
14.00 **Nimic fără lege! (r)**
14.30 **Casa noastră**
15.00 **Amfiteatru cultural – Istorie și istorii (r)**
16.30 **Cafeneaua literară**
17.00 **En garde!**
18.00 **Gradina cu statui**
19.00 **Mânăstirile de sub munte**
19.30 **Deschide cartea**
20.00 **Din lumea cu doruri multe**
21.00 **Film artistic românesc**
22.20 **Poeți și poeme (r)**
22.30 **Academica – Cărți în instanță**
23.30 **Generalul Cinema (r)**
23.55 *Promo*

DUMINICĂ – 20 decembrie 2009

06.00 *Promo*
06.10 **En garde (r)**
07.00 **Știință și spiritualitate**
08.00 **Stele de mâine**
08.20 **Poeți și poeme**
08.30 **Clubul diplomaților (r)**
09.00 **Ecumenica**
10.00 **Vorbiți, scrieți românește**
10.30 **Amintiri de la filmare**
11.00 **Performeri în arenă (r)**
11.30 **Cafeneaua literară (r)**
12.00 **Lumea văzută de aproape**
13.00 **Virtuți și vicii (r)**
13.30 **Adevăratele stele**
15.00 **Forum Național *Spiru Haret***
15.30 **Sisteme de valori în criză**
16.30 **Vedetele și fanii lor**
17.30 **Cronica ST**
18.00 **Muz-art**
19.00 **Am venit cu drag la voi**
21.00 **Film artistic străin**
22.20 **Poeți și poeme (r)**
22.30 **Mapamond cultural (r)**
23.00 **Cafè concert**
23.30 **Aplauze pentru haretiști**
23.55 *Promo*

RADIO *ROMÂNIA DE MÂINE* — STUDENT FM

LUNI – VINERI

07.00-10.00
BUNĂ DIMINEAȚA USH!
Realizator: Sergiu Panaitescu și Ionuț Tardel

10.00-13.00
TACHE ȘI FACE
Realizator: Robert Tache
Vineri 12.00-13.00 – PREGĂTEALA DE WEEK-END.
Realizator: Sergiu Panaitescu

13.00-16.00
CUTIA PANDOREI
Realizator: Kristine
Marți 13.00-14.00 – INVITATUL DE LA ORA 13
Realizator: Sorin Lupașcu

16.00-19.00
FRESH NEWS
Realizatori: Otilia Zamfir și Alina Toma

19.00-22.00
HAI-HUI
Realizator: Irina Budeanu

22.00-23.00
Luni-Joi MUZICĂ
Vineri 22.00-00.09 – NIGHT FEVER

23.00-24.00
Luni-Joi CAFÈ NOCTURN
Realizator: Luminița Bondrea
Luni 00.00-02.00 – TOP 30 (r)
Realizatori: Alex Crăciun și Alina Toma
02.00-07.00 – NIGHT FEVER
Marți 00.00-07.00 – NIGHT FEVER
Miercuri 00.00-02.00 – 80 REMEMBER (r)
Realizator: Robert Tache
02.00-07.00 – NIGHT FEVER
Joi 00.00-01.00 – Metalmorfoza
Realizator: Marru
01.00-07.00 – NIGHT FEVER

SÂMBĂTĂ – DUMINICĂ

09.00-12.00
MATINAL DE WEEK-END
Realizator: Maria Ilie

12.00-13.00
Sâmbătă – CU CASA-NCHISĂ
Realizator: Irina Minca
Duminică – MUZICĂ

13.00-17.00
UNA DE LA UNU
Realizator: Maria Ilie

17.00-18.00
Sâmbătă – Muzică
Duminică – Printre Rânduri
Realizator: Otilia Zamfir

18.00-20.00
Sâmbătă – 80 REMEMBER (r)
Realizator: Robert Tache
Duminică – TOP 30
Realizatori: Alex Crăciun și Alina Toma

20.00-22.00
Sâmbătă – POVEȘTI NESPUSE
Realizator: Ionuț Tardel
Duminică – SEARA CONFESIUNILOR
Realizator: Luminița Bondrea

22.00-07.00
NIGHT FEVER

Stimați cititori,

Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației *Opinia națională*. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare.

Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

Dragi studenți!

Aveți întrebări la care doriți să primiți lămuriri de la cadrele didactice? Vă rugăm să le transmiteți *Opiniei naționale*! Tot aici veți găsi și răspunsurile.

Transmiteți corespondența dumneavoastră la adresele:

- **Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București**
- **e-mail: opinia@spiruharet.ro; on@spiruharet.ro; opinianationala@yahoo.com**

Telefoane: 021.316.97.91 (telefon și fax)
021.316.97.85; 021.316.97.86; 021.316.97.87
- interioare: 168 și 169

Opinia națională

REVISTA *OPINIA NAȚIONALĂ* ESTE EDITATĂ DE FUNDAȚIA *ROMÂNIA DE MÂINE*, UNIVERSITATEA *SPIRU HARET*

Solicitări de abonamente, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată, se pot adresa serviciului de difuzare care funcționează în Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București. Telefon 021.316.97.88/int.108.

ISSN 1221-4019 și ISSN 1841-4265 (*Opinia națională* ONLINE)

Tiparul executat de TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI *ROMÂNIA DE MÂINE*

Sărbători fericite! Sărbători fericite!

Brad împodobit şi vacanţă plăcută!

Aroma Crăciunului se simte cu mult înaintea venirii sărbătorilor. În jurul nostru toţi îşi schimbă comportamentul, lumea devine mai frumoasă, oraşul îmbracă straie de sărbătoare, oamenii aleargă după cadouri, se simte pe străzi un miros de cozonaci, dorul de cei dragi devine tot mai apăsător. Nu trebuie să ne mai întrebăm cum ne vom da seama că e Crăciun, putem doar să ridicăm privirea înghețată de frigul de decembrie şi să ne facem atenţi la schimbările din jurul nostru. Deci, mergem în centrul oraşului şi începem să analizăm. Care e chipul ce ne priveşte cel mai frecvent din vitrinele magazinelor? Moş Crăciun, desigur. Ce poartă vânzătoarele pe cap, asortată cu zâmbetul larg cu care ne întâmpină la intrare? Căciula lui moş Crăciun, evident. Şi ce element nu lipseşte din niciun magazin? Bradul, cu siguranţă. Aşa că nu mai are rost să ne agităm, este clar că am intrat în luna lui Moş Crăciun, în luna cadourilor şi a sărbătorilor, luna în care suntem mai aproape unii de alţii.

Odată dezlegată enigma legată de Crăciun, putem trece la lucruri mai apăsătoare. Ce diferenţă este între Crăciunul petrecut cu părinţii şi bunicii noştri, la gura sobei, după ce am înghețat prin ger şi zăpadă pe drumul de la biserică, acolo unde se ţine slujba, şi Crăciunul nostru, petrecut mai frecvent cu prietenii la petreceri şi distracţii?

Diferenţe există şi sunt nuanţate la fiecare pas, însă acestea nu sunt îngrijorătoare. Şi ieri şi azi şi, probabil, mâine, această sărbătoare are aceeaşi forţă asupra noastră, magia ei ne cuprinde pe fiecare şi ne transmite o stare plăcută de linişte şi serenitate.

Ieri, aş spune eu, erau mai multe probleme ce apăsau existenţa oamenilor, iar sărbătoarea devenea un adăpost, ferit de intemperii, o portiţă de scăpare spre o lume mai „dulce”, mai frumoasă. Azi viaţa noastră urmează un alt curs, altele sunt semnele ce ne indică direcţia spre mai bine şi alţii suntem noi, însă Crăciunul a rămas acelaşi punct de reper pe, care şi-l iau oamenii. „*De Crăciun mergem acasă*”. Şi cărui loc spunem „*acasă*”? Acelui loc în care sufletul se încarcă de energie, inima tresaltă când ne apropiem de el, ochii sunt în lacrimi la vederea lui, şi dorinţa ce primează e aceea de a ajunge acolo.

Azi, deşi locuim în oraşe mari, cu tot confortul, preferăm ca de Crăciun să fim aproape de cei dragi, chiar dacă asta înseamnă aglomeraţie sau frig, ne dorim să facem parte dintr-o familie mare, alături de care să ne „*încărcăm bateriile*” cu energie pentru tot anul. Cel mai des, în această situaţie se află studenţii, noi suferim de dor de casă, iar Crăciunul este cel mai bun medicament. Pentru noi, bradul şi Moş Crăciun sunt biletul către „*acasă*”. Începem numărătoarea inversă de la 1 Decembrie şi ultimele două săptămâni sunt cele ce ne antrenează cel mai mult. Acum suntem plini de energie şi încercăm în orice clipă să păcălim timpul să treacă mai repede. Nerăbdarea şi dorinţa arzătoare de a ajunge acasă de Crăciun sunt sentimentele ce guvernează perioada premergătoare sărbătorilor. Clipele par minute şi minutele ore. Pentru noi Crăciunul capătă o intensitate şi mai mare, fiecare brăduţ ne aduce mai aproape de el, şi fiecare luminiţă aprinde speranţa. Acum suntem mai îngăduitori şi privim mai atent în jurul nostru, toată această agitaţie ne face să deschidem ochii şi să observăm schimbările. Pentru a atenua dorul de casă ieşim cu prietenii, vorbim la telefon şi pe chat, deci suntem mai aproape unii de alţii. Aceasta este perioada în care ne bucurăm de fiecare zâmbet şi de fiecare cuvânt frumos, şi, dorind să răsplătim cu aceeaşi monedă, zâmbim şi noi. E un vis să priveşti, mergând pe stradă, oameni cu chipuri calde şi cu zâmbete largi. Acesta este efectul Crăciunului, magia lui sporeşte dorinţa de a trăi a omului, şi parfumul lui inspiră. De Crăciun, spui mai des şi mai intens „Îmi e dor!” şi „Te iubesc!” Tot acum dăruieşti mai mult şi primeşti mai multe. De Crăciun nu eşti singur. Şi, pentru a vă dovedi, iată câteva mesaje de la studenţii haretişti pentru colegii lor:

Lidia Vadim Tudor: „Sfânta Sărbătoare a Naşterii Domnului să vă aducă prospeţime, fericire şi noroc, cadouri sub brad şi fiinţe dragi aproape. Crăciun fericit!”.

Mădălina Licsandru: „Cu ocazia Sărbătorilor de iarnă, vă doresc să aveţi parte de multe cadouri, fericire şi multă iubire. Fie ca Anul Nou să vă aducă realizări multe”.

Carmen Ciobanu: „Bradul să vă lumineze casa, Moşul să vă aducă daruri şi credinţa să vă îndrume mereu. Vă doresc succes la facultate şi baftă la examene, spor la învăţat şi să faceţi alegeri inspirate”.

Georgeta-Ilinca Scărlătoiu: „Fie ca Ajunul Crăciunului să vă găsească fericiţi, înconjuraţi de cei dragi şi inspiraţi pentru a împodobi cel mai frumos brad. Iar în dimineaţa de Crăciun să vă trezească cele mai duioase colinde şi cele mai luminoase raze de soare”.

Gabriela Vlădăreanu: „Dragi colegi, în prag de sărbători cu lumină şi căldură în suflet vă doresc să aveţi parte de zile minunate, un Moş Crăciun darnic şi bun, iar anul ce vine să vă aducă sănătate, bucurii şi multă fericire alături de cei dragi.”

Gabriela Ene: „Crăciunul să vă aducă lumină în suflete şi un brad frumos împodobit. Vă doresc, de asemenea, să vă bucuraţi de viaţa de student şi de vacanţă. Crăciun fericit şi un An Nou plin de împliniri!”

Eu nu pot decât să urez sărbători luminate de steaua magică a Crăciunului şi un Moş bogat şi darnic. Brad împodobit şi vacanţă plăcută!

Ana THEO

Istoria originii bradului de Crăciun

Deşi nu se ştie exact unde s-a născut ideea împodobirii pomului de Crăciun, se bănuieşte că **originea bradului de Crăciun** a apărut pentru prima dată la popoarele germanice. Martin Luther a fost primul care a ornat bradul de Crăciun cu ajutorul lumânărilor. Ideea i-a venit de la reflectarea luminii stelelor printre ramurile unui brad. Treptat, treptat această tradiţie se răspândeşte pătrunzând în Anglia, Franţa, Elveţia. În Rusia europeană Ajunul Crăciunului era sărbătorit în mijlocul pădurii unde se alegea cel mai frumos brad care era ornat cu lumânari, bomboane şi jucării. În tradiţia românească împodobirea bradului apare la sate şi în momente alegorice: nunta sau înmormântarea tinerilor, a femeilor şi a bărbaţilor.

Semnificaţiile şi simbolurile ornamentelor pomului de Crăciun

Ne-am obişnuit ca în fiecare an să ne împodobim bradul de Crăciun cu tot felul de ornamente care mai de care mai haioase şi mai sclipitoare. Crăciunul este sărbatoarea cadourilor, a păcii şi a liniştii sufleteşti. Fiecare dintre noi are un stil personal de a-şi orna pomul de Crăciun, dar nu toţi cunoaştem semnificaţiile şi **simbolurile** ornamentelor de **Crăciun**. Beculeţe colorate, beteală, confeti, bomboane, nuci, instalaţii luminoase (mai nou şi muzicale), lumânărele atârnă pe ramurile pomului, dându-ne un sentiment de bucurie şi împlinire. Pe lângă aceste decoraţiuni există unele ale căror simboluri ne fac să acordăm o mai mare importanţă decorării casei şi **bradului de Crăciun**.

Vestita coroniţă de Crăciun, ornament originar din Europa, agăţată pe uşile caselor, simbolizează sănătate şi noroc. Forma circulară simbolizează natura veşnică a dragostei care nu piere niciodată. Ea poate fi ornată cu fundiţe, globuleţe sau conuri de brad, vopsite în argintiu sau auriu.

Vârfurile **bradului de Crăciun** în formă de stea simbolizează noroc şi realizarea tuturor visurilor. Steaua are o semnificaţie religioasă, amintind de cea care a apărut pe cer la naşterea lui Isus.

Vâscul este planta cu cea mai veche tradiţie în sărbătorirea iernii. El este folosit în ornarea casei, având puteri tămăduitoare. La unele popoare simbolizează pace şi armonie. Sărutul sub vâsc aduce armonie şi înţelegere şi face mai puternică iubirea din cuplu.

Tradiţii, credinţe, obiceiuri

Obiceiurile calendaristice şi cele legate de viaţa de familie sunt o componentă perenă a culturii noastre tradiţionale. Cele mai răspândite şi mai fastuoase s-au dovedit a fi cele legate de marele praznic al Crăciunului şi de sărbătorirea Anului Nou. Repertoriul tradiţional şi tradiţiilor româneşti cuprinde pe lângă colindele propriu-zise - cântece de stea, vicleimul, pluguşorul, sorcova, vasilcă, jocuri cu măşti (turca, cerbul, brezaia), teatrul popular, dansuri (căluţii, călueşii) - şi o seamă de datini, practici, superstiţii, ziceri, sfaturi cu originea în credinţe şi mituri străvechi sau creştine.

Se spune că Dumnezeu a lăsat Crăciunul ca omul să fie în această zi sătul. Cine nu are porc gras de Crăciun nu poate spune că a fost fericit în acel an.

În Bucovina, în Ajunul Crăciunului se pun pe masă un colac şi un pahar de apă, deoarece se crede că sufletele celor răposaţi vin în această noapte pe la casele lor, gustă din colac şi-şi udă gura cu apă.

Acolo unde este datina de a tăia porcul în ziua de Crăciun, gospodinele pregătesc o mâncare din carne macră de porc cu ceapă şi slănină, din care sunt ospătaţi cei dintâi dintre străinii ce le calcă pragul casei, acestei mâncări i se spune „pomana porcului”.

În unele sate maramureşene se zice că-i blestemată femeia care nu pune de Crăciun pe masă faţă de masă cu ciucălăi, pe pereţi şterguri tărcate (brodate) şi pe pat perne cu feţe tărcate.

Cu o săptămână înainte de Crăciun, în zona Codru din Maramureş încep pregătirile pentru colindat, culminând în cele doua zile anterioare sărbătorii, când se pregătesc mâncărurile şi se împodobesc interioarele locuinţelor: masa cu faţa brodată, feţe de perne ornamentate, pe pereţi se pun steaguri şi blide ornamentate, crengi de brad, busuioc, brebenoc.

Se crede că la miezul nopţii, înspre Crăciun, apa se preface în vin, iar dobitoacele vorbesc.

Dacă visezi grâu verde în postul Crăciunului e semn bun că anul care vine are să fie mănos în toate.

În Ziua de Crăciun nu se mătură în casă, ci a doua zi, şi după ce ai măturat, du gunoiul acela la pomi, că-i ajuta să fie roditori.

În seara de 23 spre 24 decembrie, până după miezul nopţii şi în unele locuri până la ziuă, cete de copii merg din casă în casă cu colinda: Moş Ajun, Bună-dimineaţa, Colindişul sau Bună-dimineaţa la Moş Ajun. În unele părţi din Ardeal, copiii care merg cu colindatul se numesc piţerei sau pizerei. După credinţa populară, ei sunt purtători de noroc şi fericire.

Oamenii, când se dau la băut rachiu sau vin în sărbătorile Crăciunului, nu zic că beau, ci că se cinstesc.

Capra, Ţurca, Brezaia fac parte dintre datinile de Crăciun şi Anul Nou. Dimitrie Cantemir spune în „Descrierea Moldovei” că „Ţurca este o joacă iscodită încă din vremurile bătrâne, din pricina ciudei şi scârbei ce o aveau moldovenii împotriva turcilor”. Cu ţurca, capra sau brezaia umblă tinerii, începând de la Ignat şi sfârşind cu zilele Crăciunului şi prin unele părţi în ziua de Sf. Vasile până seara. Numele de Ţurca, Capra sau Brezaia îl poartă unul dintre tinerii mascaţi.

Despre Moş Ajun se spune că a fost baciul aflat în slujba lui Moş Crăciun, stăpânul staulului, unde Maica Domnului l-a născut pe Iisus Hristos.

Fiecare om are un copac frate. Sădirea unui copac în grădină, în parc sau în orice alt loc aduce noroc. Confesându-te copacului, dobândeşti o forţă fizică sporită şi tărie sufletească. Copacii, ca şi florile, au anumite semnificaţii: afinul semnifică nevoia de libertate; alunul - bunătate, sinceritate; bradul - teama de suferinţă; castanul - teama nevinovată; frasinul - amabilitate; gorunul - noroc surprinzător; liliacul - iubire; mărul -invidie, nedreptate; măslinul - pace şi împăcare; mesteacănul - fericire în familie; nucul - însănătoşire; paltinul - atenţie la libertatea pe care o ai; piersicul - dificultăţi; plopul - prietenie, devotament; prunul - făgăduieli uitate; salcia - respect; salcâmul - pudoare; socul - pierderea unui prieten; stejarul - iubire sinceră; teiul - iubire conjugală; ulmul - prietenie trainică; vişinul - lipsa de iniţiativă; viţa de vie - petrecere; zmeurul - discordie.

Aduc noroc şi se oferă ca dar: paharul de cristal, şalul, vioara, mănuşile, lampa (veioza), tabloul înrămat, blana frumoasă, medalia gravată, cartea, bijuteriile din aur sau argint, parfumurile cu mirosuri dulci.

Nu aduc noroc şi nu se oferă cadou: cuţite, călimară, valiză, creion, cuie, pilă de unghii, centură, fular, umbrelă, oglindă, batistă, ace de cravată, ace de păr, parfumuri cu mirosuri violente, perle negre, farfurii, papuci.

În noaptea Anului Nou, în Ţara Chiorului, fetele ies în ogradă şi numără nouă stele şi dacă noua stea este mai strălucitoare înseamnă că şi ursitul ei va fi frumos, va fi voinic, apoi o roagă pe stea să-i aducă ursitul.

La miezul nopţii, de Anul Nou, fetele iau de pe masă colacul ornamentat care se ţine pe masa de sărbători, îl ţin pe vârful capului, se aşează pe tăietor şi aşteaptă să audă un sunet dintr-o direcţie oarecare şi din ce parte vine sunetul, în acea parte îşi va găsi ursitul.

În Ţara Oaşului, în vatra focului de la stână se introduc patru potcoave pe care, după ce se înroşesc, se mulg oile peste ele, crezându-se că oile „stricate”, care nu dau lapte, se vindecă datorită funcţiei magice a fierului.

În tinda casei se pune un vas de grâu ca să treacă colindătorii peste el, apoi grâul se dă la păsări şi la animale, „să fie cu spor ca şi colindătorii”.

În Ajunul Craciunului, în unele părţi se umblă de către dascăli tineri bisericeşti cu icoana pe care este zugrăvită Naşterea lui Iisus Hristos. Intrând în casă, icoana este ţinută la piept de către dascăli cântând troparul Naşterii Mântuitorului.

În ziua de Crăciun nu se scoate gunoiul afară decât a doua zi, deoarece dacă-l arunci „îţi arunci norocul!”

În părţile Muscelului se crede că primele patru zile, începând cu 24 decembrie, corespund în ordine celor patru anotimpuri: prima zi e de primăvară, a doua de vară, a treia de toamnă şi a patra de iarnă, şi cum va fi vremea în aceste zile aşa vor fi şi anotimpurile.

În seara de Crăciun, în satele maramureşene, se ung cu usturoi vitele pe la coarne şi şolduri, şi uşile de la grajduri, pentru a alunga spiritele rele să nu ia laptele vacilor. Cu usturoi se ung şi oamenii pe frunte, pe spate, la coate şi la genunchi, precum şi uşile şi ferestrele casei, pentru a îndepărta demonii nopţii.

Cenaclul studenţesc ştiinţific şi de creaţie literară de la Facultatea de Limba şi Literatura Română

Sub divinul semn eminescian

Colinde, colinde, e vremea colindelor...

Într-o perioadă binecuvântată, când aşteptăm cu înfiorare Naşterea Mântuitorului Iisus Hristos, magia sărbătorilor de iarnă, o sacră şi dulce provocare a învăluit atmosfera în care Cenaclul studenţesc ştiinţific şi de creaţie literară de la Facultatea de Limba şi Literatura Română a Universităţii *Spiru Haret* s-a întrunit la ceas de decembrie, mai ales de dor de colinde, de caldele lor mângâieri.

Concepută şi desfăşurată sub semnul divin al lui Eminescu „*Colinde, colinde/Sosiră colindele*”... întâlnirea aceasta, parcă de taină, a membrilor cenaclului cu dascălii lor pentru a ne înfrupta din zestrea lor intelectuală, din vasta lor cultură, din învăţăturile noi, dându-le binecuvântarea proaspetelor lor creaţii literare şi artistice, reuniunea a fost prefaţată, dacă se poate spune aşa, prin rostire muzicală şi printr-o emoţionantă prezentare, de către studenta Simona Zaveriuc, a unor tradiţionale colinde, care, iarăşi şi iarăşi, îşi fac drum de lumină spre sufletul nostru.

Beneficiind de a excelenta organizare a doamnei conf. univ. dr. Miorita Got, care, la rându-i, a beneficiat de sprijinul decanatului, al colegilor de catedră şi chiar al studenţilor, cenaclul a debutat prin lectura unui fragment din romanul *Karinne,* al studentului în anul III Bogdan Cristea. A urmat Antonia Mihail, studentă în anul II, care a explicat cu convingere de ce a ales pamfletul – prin el se exprimă mai bine, mai realist şi este un gen pe placul tuturora. (Ne aflăm în faţa unor talente artistice, cu care vă vom face cunoştinţă într-unul dintre numerele viitoare ale revistei.)

În felul acesta, sub semnul eminescian, au înţeles să întâmpine membrii Cenaclului studenţesc ştiinţific şi literar de la Facultatea de Limba şi Literatura Română marea Sărbătoare a Naşterii Domnului, cu bucuriile ei pline de farmec, susţinute de îndemnul de a trăi în comuniune şi comunicare intrinsecă cu cei dragi, dar şi cu oamenii de pretutindeni, sărbătoarea plină de frumuseţe inefabilă, de forţa atotcuprinzătoare a regenerării spirituale, de dimensiunea sa spirituală, şi de capacitatea de a transfigura lumea, prin tot ce are mai bun, mai revelator, mai înălţător în ea.

Adela DEAC
Foto: Corina GHIGA